

LADY IN

ČASOPIS DÁMSKÉHO
INVESTIČNÍHO KLUBU
ČESKÉ SPOŘITELNY
PODZIM 2014

*Příběhy
Terezy
Boučkové*

Zjednodušíme
svět investování

Vietnam –
vůně, barvy,
emoce

NOVÉ VOLVO XC90

k objednání od listopadu 2014

AUTO PRŮHONICE

Knihy plné inspirativních výstřžků jsou už passé, nyní vládne Twitter a Pinterest! Kvalitní fotografie do svého virtuálního památníčku pořídíte stylově – fotoaparát Leica M9-P je limitovaná edice vytvořená ve spolupráci s módní značkou Hermès. Má kožené komponenty i krásné pouzdro.

Ve Vězeňské ulici si svoji jedinou mimoitalskou pobočku otevřela rodinná značka Lusha Florence. Každý z modelů bot, kabelek i kožichů šijí tradičními ručními technikami, a to jen ve čtyřech exkluzivních exemplářích! Exotická kůže z hada, krokodýla či pštrosa se objevuje i na doplňcích, jako jsou peněženky či diáře. S nimi v ruce si získáte pozornost na všech důležitých poradách a schůzkách.

PRO NI

Již první sluchátko s reproduktorem ve tvaru prolamovaného kvádříku, které švýcarský designér Yves Béhar navrhl pro značku Jawbone, vypadalo jako součást kosmického skafandru. Nyní je v nabídce již několikátá generace – ta nejnovější se jmenuje Era a osloví i ty nejnáročnější módní nadšence.

Koncentrace

Po období dovolených nás čeká návrat do práce. A opět porady, schůzky, záznamy... Proč na to ovšem nejít stylově? Vybrali jsme elegantní pomocníky a technologické vychytávky, které váš pracovní kout rozzáří stejně jako pestrobarevné listí podzimní mlhy.

Kdo se při práci v open space kanceláři chce co nejvíce soustředit na svůj vnitřní duševní prostor, ten ať si nasadí luxusní sluchátka H6 od severské značky Bang & Olufsen. Jsou potažena nejměkčí jehněčí kůží, která časem získá krásnou patinu, a vynikají i technickými parametry. Prodává KD Elektronika.

Ani v dnešní době e-mailů ještě ručně psaná osobní pozvání, vzkazy či dopisy neztratily na hodnotě. Trénujte proto krasopis s novou řadou od značky Louis Vuitton, která zahrnuje kůži obalená pera, zdobené papíry a obálky, ale také barevné inkousty. Od konce listopadu k dostání v novém butiku LV v Praze, jehož součástí bude také tzv. Cabinet d'Écriture.

Kdo by neznal ikonická psací pera Montblanc, jimiž se podepisují ty nejdůležitější smlouvy? Poznáte je na první pohled podle bílého emblému hvězdy, symbolizujícího zasněžený vrchol hory, intarzovaného do špičky všech modelů. Výjimku netvoří ani edice k příležitosti výročí devadesáti let od vzniku modelu Meisterstück.

Skutečnou individualitu podtrhuje souhra všech zvolených doplňků – ochranný obal na mobilní telefon nevyjímaje. Na iPhone a iPad můžeme doporučit třeba ty od designéra Ora-Íto, potažené vlněnými látkami dánské značky Kvadrat. Koupíte v Ligne Roset.

Díky bezdrátovým Bluetooth reproduktorům si své oblíbené melodie můžete „přenášet“ z místnosti do místnosti a vychutnat si je bez omezení třeba při vaření nebo ve vaně plné bublin. Mezi designové výstřelky posledních dní patří reproduktory Vifa, které u nás prodává Fullstars.cz.

Potřebujete si rychle zakreslit plánek? Zapsat poznámku? Zachytit skicu? Skvělá je Apple aplikace Paper, s níž rád ve svém tabletu pracuje i slavný architekt Daniel Libeskind, ovšem klasický papír s charakteristickou vůní, kterého se můžete dotknout, přeložit, zmuchlat, plně nenahradí nikdy! Proto mezi bestsellery značek jako Louis Vuitton nebo Hermès dál patří kroužkové diáře.

Inspirativní prostředí umí jednoduše navodit Philips Light, domácí reflektor s možným nastavením milionů odstínů různých barev. Oranžová zenergizuje, zelená prohloubí koncentraci, tmavě modrá navodí příjemné usínání a příjemně se s ní i probudíte. Ložnici totiž postupně osvětlí vybranou barvou.

Vaše lepší já slibuje každý den motivovat nový Sony SmartBand. Tento stylový digitální náramek sleduje vaši celodenní aktivitu a mapuje, analyzuje a statisticky srovnává skoro vše, co děláte. Kudy chodíte, k čemu používáte telefon, co fotíte, jak často posloucháte hudbu či sportujete atd. Přehledné záznamy pak můžete využít k vylepšení životospřávy.

Text **Mária Mičoušková**
Fotografie **archiv**

Milé čtenářky,

léto již neodvolatelně odvál čas, ale nemusíme zoufat – i podzim má své kouzlo. Abychom vám ho „dobarvili“, posíláme za vámi šestadvacáté číslo Lady In, časopisu Dámského investičního klubu České spořitelny.

Připravili jsme pestrou paletu informací ze světa financí a investic, osudy a životní příběhy dalších zajímavých žen i lákavé pozvánky k návštěvám nových krásných míst.

Určitě se začtete do hlavního rozhovoru redaktora Hospodářských novin Františka Maška s Pavlem Kráčmarem, ředitelem úseku retailové distribuce investičních produktů v České spořitelně. Mnohé z vás ho již znají jako vtípného řečníka z klubových akcí, ale tentokrát jsme s ním hovořili na vážnější notu. Snad díky jeho výkladu získáte skutečný obrázek o investičních produktech – kdo a za jakých podmínek je pro vás chystá, které jsou vhodné pro koho a také co to znamená pro ty, kdo si je kupují. Aktuální produktovou zprávu vám podá i generální ředitel Investiční společnosti České spořitelny Martin Řezáč ve svém článku o You Investu, novince pro top affluentní segmenty. František Mašek zpracoval ještě téma ochrany investora, které vás snad zaujme v rubrice Investiční encyklopedie. A protože vše souvisí se vším, je tomu tak i v následujícím rozhovoru na téma finanční gramotnost, v němž Věra Tůmová zpovídala Kláru Gajduškovou, ředitelku úseku komunikace a CSR České spořitelny (tj. Corporate Social Responsibility – společenská odpovědnost firmy).

V oblíbeném Portrétu vám představíme známou spisovatelku se zajímavým před- i porevolučním osudem – Terezu Boučkovou. Navštívila ji novinářka Barbora Tachecí a jako vždy se snažila, aby jí nic neuniklo. O úskalích novinářiny a oboru PR se dozvíte více prostřednictvím rozhovoru Petry Doležalové s Klárou Smolovou. Pro ty, kdo mají i po létě akutní cestovatelskou horečku, vybíráme Vietnam, německé lázně Berchtesgaden a řadu kulturních, sportovních či vzdělávacích akcí po celé ČR. Za pozornost určitě stojí další ročník oblíbeného Designbloku nebo konference Česká škola 21. století, kterou pořádá Nadace Depositum Bonum České spořitelny spolu s Erste Corporate Banking. A na toho, kdo se z dovolené již definitivně vrátil do pracovního prostoru zvaného open space, čeká článek v Etiketě a v něm překvapivá sdělení. A to ani zdaleka není vše...

Za celou redakci Lady In vám přeji příjemné čtení v barvách podzimu.

Romana Vlková
Romana Vlková

P.S.: Těšíme se na vaše názory, komentáře i doporučení. Kontaktujte nás prostřednictvím formuláře „Napište nám“, umístěného na www.investicniklub.cz, nebo e-mailové adresy damsky@investicniklub.cz.

LADY IN, podzim 2014

Vydavatel: Česká spořitelna, a.s., Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, IČ: 45244782

Evidenční číslo: MK ČR E 18177

Šéfredaktorka: Romana Vlková

Editorka: Petra Doležalová

Redakce: Věra Maria Budway Strobach, Helena Matuszná, Jaroslav Kropáček

Spolupracovníci: Anita Blahušová, Pavlína Zelníčková, Mária Mičoušková, Darina Siegllová, Věra Tůmová,

Bára Tachecí, František Mašek, Martin Řezáč, Libor Budinský, Vladan Krumpl, Žaneta Matuška Pavlů

Grafická úprava: Radek Rytina **Obrazová úprava:** Libor Špaček

Foto obálka: Irina Pusepp

Produkce a prodej inzerce: Petra Doležalová, Bluewind, dolezalova@bluewind.cz

Tisk: Didot

Vychází: čtyřikrát ročně

www.investicniklub.cz

Obsah

12

- 3 PRO NI
Zapsat, vyřídít, ale s noblesou!
- 6 PORTRÉT
Tereza Boučková: s životem na kordy
- 10 TVŮRKYNĚ
Lidé a krajiny Kláry Šumové
- 12 S KABELKOU DO SVĚTA FINANCÍ
Rozhovor s Pavlem Kráčmarem, ředitelem retailové distribuce investičních produktů České spořitelny
- 15 PĚT OTÁZEK PRO ČLENKU KLUBU
Kláru Smolovou o podmínkách úspěchu v novinářině i public relations
- 16 ETIKETA
Pravidla open space kanceláře
- 18 MONEY, MONEY, MONEY
Vaše investice aneb YOU INVEST
- 22 SVĚT NA DLANI
Vietnam: tradice i moderna, džungle i velkoměsta
- 27 GURMÁNKA
Vietnamská kuchyně v centru Prahy
- 28 INVESTIČNÍ ENCYKLOPEDIIE
Ochranná křídla pro investory
- 30 KLUBOVÝ ZOOM
Ženy, které ovládly průmysl krásy
- 32 TOP RELAX
Perla mezi alpskými lázněmi
- 35 SEZONNÍ MENU
Kam zajít, když se dny krátí
- 36 KULTURNÍ TIPY
S podzimem za kulturou
- 38 ZEPTALI JSME SE
Kláry Gajduškové, ředitelky úseku komunikace a CSR České spořitelny

„Na démony moc
netrpím; trpím, když
mi nejde psaní,“ říká
Tereza Boučková.

Věřím v lidskou vůli

„Sejdeme se na palubě Tajemství na Vltavě, protože trénink na dračí lodi mám pak kousek,“ navrhla Tereza Boučková a mně nezbylo než předstírat, že vím, co je dračí loď. „Půjdu kamkoli, kde si můžu zapálit,“ přispěla jsem svou troškou do mlýna. „Na palubě to jde, to je venku, jinak to nesnáším,“ rozesmála se Tereza. Ten typ smíchu jsem poznala okamžitě: sice uvolňuje atmosféru, ale na rezolutnosti slov nemění „ani ň“. K lodi dorazila v džínách a tričku, dala si malé pivo a ten smích ji provázel celou dobu.

Text **Bára Tachecí** Fotografie **Martin Vitek**

Jak často trénujete?

Začala jsem teprve letos v červenci, je to novinka! Trénuju dvakrát týdně na dračí lodi žen. Říkají si Velký holky a je to docela rarita, protože je to asi jediná vyloženě ženská posádka veteránek u nás.

Co byl ten impulz?

Z mého muže se stal vášnivý cyklista a z vášnivého cyklisty se vyklubal ve volném čase průvodce na kololodi. To se odjede s kolem do Chorvatska, tam se s ním nalodíte a objíždíte ostrovy a ty ostrovy přejíždíte – opět na kole. No a jedna z účastnic mě pozvala na dračí loď.

Chtěla jste být také v něčem vášnivá, soudím.

(smích) Opravdu je pěkný, když se člověk něčemu vydá. A navíc: konečně taky dělám něco sama bez svého muže. Když jsem byla doma s dětmi, ztratila jsem skoro všechny své aktivity a nedokázala jsem se k nim vrátit. Ono moc nejde začít nějaký sport v 57 letech. A tady to šlo! Chodí tam úplně normální ženské, které jsou staré jako já a z ničeho nedělají vědu. Cítím se tam moc dobře, i když jsem v noci po tréninku pěkně zničená.

Taky si připadáte jako normální ženská?

Trochu přecitlivělá, ale jinak normální (smích).

Na lodi se asi taky dá lépe zbavit démonů, vnitřních pnutí, ne?

Na demony moc netrpím; trpím, když mi nejde psaní. To jsem vždycky nešťastná. Ale chybělo mi patřit mezi nějaké lidi, kteří něco dělají společně. Třeba chodím na Mišpachu, to je židovský spolek, kde zpíváme. Ale protože už asi nikdy žádné víře nepodlehnu, tak tam sice patřím, ale jen za soprán, ne celkovým naladěním. Už nejsem schopna ničemu věřit, jsem příliš racionální.

Není vůbec nic, čemu byste věřila?

Věřím tomu, že člověk může sám ve svém životě leccos ovlivnit, překonat, věřím v lidskou vůli. Ale věřit v nějaké náboženství, toho nejsem schopna. Třeba teď jsme zpívali na židovské svatbě našich členů. Bylo to krásné, ale když jsem viděla tu židovskou komunitu a celý obřad, znovu jsem si uvědomila, že přes všechnu tu krásu bych to já už nikdy nemohla.

Říkáte už nikdy – znamená to, že jste někdy mohla?

Třeba ve dvaceti jsem toužila nechat se pokřtít. Byla to náhoda, strašně jsem prožívala totalitu, tu šílenou normalizaci – to ani nebylo dusno, spíš prázdno... Myslela jsem, že bych mohla začít věřit v boha, že by mě to nějak usměrnilo, našla bych v tom nějaký smysl.

Ale nešlo to. I když je pravda, že když jsem nemohla mít děti a chodila jsem se léčit k Apolinárii kolem kostela, vždycky jsem tam zašla a svým způsobem se pomodlila. Ale to jsou takové okamžiky.

Einsteinův student našel v jeho knížce vylišaný čtyřlístek a říká mu: „To snad není možné, aby člověk jako vy, pane profesore, věřil, že čtyřlístek nosí lidem štěstí.“ A on opáčil: „Nevěřím, ale prý to nosí štěstí i těm, co na to nevěří!“

(smích) To je velmi podobné! A zajímavé je, že i když ničemu nevěřím, zpívám v židovské Mišpaše, pádluju na dračí lodi, jsem absolutní nihilistka, tak stejně od roku podařené gynekologické operace nosím v diáři panenku Marii, právě z kostela sv. Ignáce na Karláku. Nosím ji tam už 25 let.

Byl pocit prázdnoty z totality důvodem, proč jste vstoupila do disentu?

Taky. To, že se člověk vyjádřil názorem, podpisem, že někam patřil, mělo pro mne obrovský smysl. Patřila jsem do skupiny, která se s tím nesmířila. Když jsem podepsala Chartu, bylo mi dvacet. Běhala jsem, vyřizovala, přepisovala texty. Až v roce 1979, jak to tu pozavírali, Havel dostal tu pátku a přišla první vlna emigrace, došlo mi, že už dál nemohu být politicky

člověk. Byla jsem mladá holka a nechtěla jsem si úplně před vším zavřít dveře. Hlavně jsem toužila po dětech a ty stresy kolem nebyly dobré. Trochu jsem se stáhla.

O té době jste napsala scénář k filmu Zemský ráj to napohled. Tam je ta kouzelná scéna, jak vy, vaše maminka a sestra tančíte v rouše Evině pro Václava Havla. Vážně se to stalo?

Samozřejmě všechno bylo trochu jinak (smích).

I když něco podobného v trochu menším obsazení se odehrálo, já u toho ale nebyla. Scénář je jedna věc a realita druhá. Ovšem duch toho filmu je reálný: byla tam nějaká moc, rodina, mezimanželské vztahy...

Jakou příhodu s Václavem Havlem si tedy nosíte?

Poznala jsem ho u táty, protože v době Charty jsem se s tátou seznámila (smích). To třeba je v tom filmu reálné – když jsem měla pocit, že je táta na dně, přesvědčila jsem mámu, že ho musíme nějak podpořit. Tak jsem tam mámu dovekla a mezi ní a Václavem Havlem ta jiskra přeskočila. Maminka byla strašně krásná a hrozně se mu líbila. On měl ženy vždycky rád, obzvláště krásné. A byla to pro něj výzva – čím víc ho maminka odmítala, tím víc ji uháněl.

A jakou tedy na něj máte nejkrásnější vzpomínku?

Z doby, kdy byl zamilovaný do mámy. Sice jsem znala Olgu a nedovedu si představit, jak jí bylo, i když byla zvyklá. Vracel se k ní stále zpátky – to jsem ve filmu citovala reálně, že ji nikdy neopustí. Všechno věděla, on to netajil, ale její složitou pozici to nijak neumenšovalo. I když i ona si pak taky našla lásku. A s mámou se obě vídaly i pak, když už na ni Vašek dávno zapomněl. V době, kdy jí měl rád, byl úžasný. Chvilku jsme si hráli na rodinu. Vždycky mi říkal, že bude dělat mého tátu, protože věděl, že jsem toho svého vlastně nikdy neměla. Měl úžasně charisma, když si dal panáčka nebo pivo, uvolnil se, byl rozkošný (úsměv). A taky strašně chytrý, citlivý a byla s ním velká sranda. Projevoval nám zájem, lásku, bylo to neopakovatelné.

Máte z disentu nějaké skutečně trvalé přátele?

V podstatě asi jen jednoho. Když se někde potkáme, s některými lidmi se ráda uvidím, ale s nikým se nepřátelím. Což je taky dáno tím, že jsem dávno odešla z Prahy a měla úplně jiný život a jiné starosti.

No a po revoluci spousta z nich začala kariéru a byli zas úplně jinde než já.

Stala byste se disidentkou nebýt vašeho otce?

Se svojí povahou určitě. Tam se to jen urychlilo (smích). Aspoň už jsem nebyla pronásledovaná za otce, ale za sebe. Vlastně to tak bylo mnohem spravedlivější (smích).

Pavel Kohout je významný dramatik a spisovatel. Jeho mládí je ovšem spojeno s nadšeným a bezvýhradným stalinismem a budovatelskou poezií. Z obrovského obdivu Stalina postupně vystřízlivěl, účastnil se pražského jara a v sedmdesátých letech byl nakonec režimem donucen emigrovat. S matkou svých tří dětí se rozvedl a svými potomky, včetně nejmladší Terezy, se nikdy výrazně nezabýval, s čímž se ona sama těžko vyrovnávala.

Naznačila jste, že se dodnes setkáváte s negativními reakcemi na to, že je vašim otcem Pavel Kohout.

Někdy jsou i pozitivní, třeba mi někdo řekl, že měl strašně rád ty jeho budovatelské básničky (smích), že je to jejich mládí. Táta je figura, která nenechá nikoho lhositelným. A všichni mi to musejí dát najevo.

Teď vážně – jste už velká holka, úspěšná spisovatelka, osobnost s vlastními názory, které jsou slyšet. Kdo vám ještě dnes může předhazovat otce – bývalého zapáleného komunistu Pavla Kohouta?

Kdykoli jsem se ocitla někde, kde to byla novinka, dostavila se vyhrocená reakce. Lidi na něho zkrátka mají názor a mne s tím názorem vždycky spojují.

Váš otec byl ovšem jedním z mála, který si za svoji minulost posypal veřejně hlavu popelem a omluvil se, což nebylo a není úplně běžné. Je to tím vyřízeno?

Vůbec nevím, protože jsem v padesátých letech nežila a nebyla jsem student, který třeba musel opustit fakultu... Byla jsem jen holka, která na ni později ani nemohla vstoupit (smích). Opravdu nemohu soudit, ale ty roky byly šílené, vždyť šlo o život.

A mnozí z aktivních účinkujících téhle děsu-plně dekády se s vámi pak sešli v Chartě, že?

Jenže to já tehdy vůbec neřešila, o mnohých jsem to ani nevěděla. Sešli se tam lidi ze všech stran, v tom byla Charta úctyhodná, ale já si na každého dělala názor podle toho, jak jsem ho poznala. Teď nedávno jsem zase četla polemiku o Františku Krieglovi – ale já ho poznala jako úžasně laskavého člověka. V době, když všichni kolem emigrovali, jsem mu něco nesla jako poslíček. Naprosto zoufalý poslíček, který tu necítil žádnou naději a ocitl se najednou bez kamarádů. A on se ke mně choval skvěle, hrozně povzbudivě...

Co vám říkal?

Že vždycky budou lidi, kteří zůstanou. A vždycky se najdou noví dobří lidé. Ať se tím vůbec netrápím, ať žiju, jak mohu a jak toužím žít.

Tak jste ale právě žít nemohla...

Ale vlastně jsem žila strašně svobodně. Jistěže jsem trpěla tím, že nemohu být herečka a nemohu se nijak realizovat, ale na druhou stranu jsem se nemusela nikomu podbízet, nemusela jsem skládat zkoušky z marxismu-leninismu, nemusela jsem dělat žádné ústupky. Já bych to asi stejně neuměla.

Kapitolu otec už v sobě máte uzavřenou?

Teď se nějak pootevřela. Protože tátovi bylo právě šestaosmdesát a začal mít touhu seznamovat se s některými svými dětmi (smích). A v jeho věku asi nemám právo to nějak striktně odmítat, protože bych si to mohla jednou vyčítat. Takže se čas od času vídáme.

Je to prima?

Už jsem ostražitá, nechci podlehnout nějakým emocím, abych nebyla zase zraněná. My už jsme pár hezkých období měli, ale pak mně táta vždycky hodně ublížil... Samozřejmě, je jednoduché si říct: Nechoval se ke mně hezky, tak na něj kašlu. Ale mně to nejde. A on se teď navíc projevuje tak, jak jsem to nikdy nezažila. Někdo na to, aby začal mít rád své děti, asi potřebuje 86 let.

Zajímá vás tátova tvorba, srovnáváte se s ním?

Vůbec to nemůžu číst, což jsem mu také řekla.

Proč ne?

Protože mu jako autorovi nevěřím. Cítím, že je to psaní hodně na efekt, a to nemám ráda. A protože

„Václav Havel měl úžasně charisma, když si dal panáčka nebo pivo, uvolnil se, byl rozkošný. A taky strašně chytrý, citlivý a byla s ním velká sranda.“

„Věřím tomu, že člověk může sám ve svém životě leccos ovlivnit, překonat, věřím v lidskou vůli.“

nikdy nemohu být objektivní, vždy tam budou nějaké vášně, tak jsem usoudila, že je pro mne nejlepší, když jeho věci číst nebudu. Tedy pár jeho věcí jsem četla. Kdysi i teď. On je velmi nadaný a psát umí, to tedy jo.

Pořád nechcete mluvit o adopci svých dvou synů?

Ne. Už ne. Já o ní chtěla mluvit jen prostřednictvím svých textů, ne v rozhovorech. To téma ze mě vždycky tahali novináři. Přinášelo mi to neustálé útoky. A nejvíc útočili ti, s nimiž jsem o adopci nikdy nemluvila. Ale poslední lži, které vyšly letos o prázdninách a bezostyšně se tvářily jako fakta, měly nakonec nečekaně pozitivní efekt: zase jsem začala psát.

Co to bude?

Román. Už několikrát jsem se pustila do pokračování Roku kohouta, ale nešlo mi to. Ovšem když vám někdo dá ránu, kterou nečekáte, tak najednou zjistíte, že to musíte napsat, protože už to ze sebe potřebujete dostat. Takže to bude zase – bohužel – můj život.

Proč bohužel?

Už jsem to vlastně nechtěla. Ale mám ojedinělé zkušenosti, které jiní spisovatelé nemají. A odchodem dětí nic nekončí.

Jste připravena opět čelit útokům?

Asi mě to vždycky rozhodí. Ale já prostě nemůžu psát něco, co by se líbilo všem. Musím psát to, co potřebuju já. Za tím si stojím.

Když se z něčeho vypíšete, cítíte úlevu?

Spíš to nejdřív v sobě musím zpracovat, musím to překonat, abych se z toho mohla vypsat. Vypsat tak, že to není ubřečený sebelitostivý blábol. A to nejde ve stavu, kdy něco intenzivně prožíváte. Takže psaní je pro mne takový akt, který je ještě nad vlastním vnitřním osvobozením.

Nejste vy duší provokatérka? Víte, že reakce budou mnohdy útočné, ale nemůžete to nenapsat.

No jasně, ale to je problém každého tvůrčího člověka. Víím, že provokuju, a víím, že následky těžce snáším. Ale co mám dělat? Nemůžu jinak.

Tereza celý svůj život nejvíc investovala do výchovy dětí. Proto ta hluboká deziluze, když dva adoptovaní synové přinesli tolik starostí a pak prostě zmizeli. Snažila se jim vytvořit kouzelné dětství, ale v pubertě se rodině oba vymkli z rukou – své smutné zkušenosti popsala v knize Rok kohouta

a ve scénáři k filmu Smradi. Ale do rizika adopce by prý šla znovu: „Asi by mi to přišlo vždycky jako dobrá investice, protože rodina je pro mne opravdu ta nejdůležitější věc na světě. Pokud jde o peníze, tak těch jsem nikdy moc neměla,“ směje se.

Vašemu vlastnímu synovi je třiačtyřicet.

Co studuje?

Práva. Má teď úplně aktivistické názory a to mě slušně řečeno štve. Ale pak si říká: Jaké jiné by měl mít v tomhle věku? Má na to právo. Aktivismus je dobrý do určitého stupně, kdy pomáhá věci rozjet. Ale když začne ničit lidi nebo systém, který docela dobře funguje, to mi vadí. A myslím, že syn se občas do tohoto stadia aktivismu dostane, třeba když chtěl, aby se zrušily zvláštní školy, anebo si myslel, že ženy mají mít právo rodit doma. Tak jsem mu to trochu vmetla názorem z druhé strany. Jeden z našich synů do zvláštní školy chodil a vím, že je to pro lidi, kteří moc chytrosti nepobrali, skvěle přizpůsobený systém výuky toho podstatného. No a porod doma? Kdybych byla stejně nezodpovědná, syn by nebyl na světě. Anebo by byl postižený, protože si usmyslel jít na svět nohama... Hrozně jsme se přeli – on je taky pěkně tvrdohlavý, ale pak slíbil, že si informace ověří i z jiného zdroje než z kanceláře neziskovky, kde byl na brigádě, nebo kroužku intelektuálů, kterými je na škole obklopen.

Radil se s vámi o své budoucnosti?

Ano, to byl strašně nešťastný, protože vůbec nevěděl, čím by chtěl být (na rozdíl ode mne, která to věděla od malička, ale zase tím nikdy nebyla). Radili jsme se s moudrymi lidmi kolem a samozřejmě doma s mužem, probírali jsme to všichni tři. Nakonec jsme došli k závěru, že by měl dělat cokoli, po čem touží, a mezitím třeba zjistí, co chce opravdu dělat, a přestoupí na to. Hlavně neztratit studijní návyky! Dostal se ke mně názor Otakara Motejla, že je-li člověk chytrý, ať si vybere práva, protože z nich pak může dělat cokoli. Syn se pro ně nakonec rozhodl a zatím nelituje.

Máte teď čerstvě za sebou Šíleně smutné povídky – je smutek výraznou součástí vašeho života?

No, byla jsem nějak hodně smutná poslední dobou. Jinak jsem docela veselá, ale asi za tím ten smutek je.

Mám pocit, že se poslední hodinu smějete skoro pořád, ale necítím tam klasické veselí.

Mám hrozně ráda srandu a humor, a když jsem s kamarády, je to skvělé. Ale asi tím, že jsem tak citlivá, mám pro smutky všeho druhu tykadla a teď, jak stárnu, vidím, že ten život... je docela smutek. I když někdy hezky.

Co děláte proti smutku?

Pádľuju! (smích) Ale teď jsem v pohodě: máma se drží, začala jsem zase psát, s mužem jsme se tak hezky obrodili – ono je taky těžké udržovat manželství přes třicet let... Pan Liehm, můj ráde, se taky drží. A drží se i jiní, které mám ráda a potřebuju je k životu. Taky celá moje rodina – ta původní od táty i ta moje, poskládaná, žije. Nezavalují mě smutky světa, a když, tak jen občas. Mám teď vlastně úžasné období.

Může se vám líbit, či nelíbit, ale jedno jí nikdy neupřete: mluví a píše až netradičně upřímně a věci nazývá pravými jmény. A nepřestává se divit, že pouhá upřímnost stačí k tolika útokům, kterými si prošla.

Říká pravdu a pak se jí směje, bez ohledu na to, jak tvrdá je. Jako by tím ten obsah chtěla aspoň trochu zmírnit. Stejně tvrdé jsou její dvě zásadní knihy: Indiánský běh (o dětství a mládí) a výše zmíněný Rok kohouta. Získala za ně pochvaly kritiků, velkou čtenářskou odezvu a nenávisť jedinců, kteří se v situacích jako ona nikdy neocitli. Oklepalala se a píše třetí. Tereza Boučková je statečná žena.

Tereza Boučková

(*1957), SPISOVATELKA, DRAMATIČKA, NOVINÁŘKA, SIGNATÁŘKA CHARTY 77. DVAKRÁT V DANÁ, PODRUHÉ ZA JIŘÍHO BOUČKA, MATKA TŘÍ SYNŮ (Z TOHO DVA ADOPTOVANÍ), JEJÍM OTCEM JE DRAMATIK A SPISOVATEL PAVEL KOHOUT.
○ PRŮZA: INDIÁNSKÝ BĚH (1991), KŘEPELICE (1993), KRÁKORÁM (1998), ROK KOHOUTA (2008), ŠÍLENĚ SMUTNÉ POVÍDKY (2013) A DALŠÍ
○ DRAMATA: ROMEO NA KOLEČKÁCH, HANA A MARIE, SODOMA KOMORA
○ NÁMĚT A SCÉNÁŘ K FILMŮM SMRADI A ZEMSKÝ RÁJ TO NAPOHLED

*Sedačka z kmenů
z oceňované kolekce
Osídlená krajina.*

*Lavice a stůlek
nazvané Věra
a Zdeňka jsou
vyroběny ze
dřeva původně
uskladněného
na podpal.*

V průsečíku *s krajinou*

Krajina, z níž pocházíme, se do nás otiskne a zůstane přítomna už napořád. Klára Šumová, oceňovaná mladá designérka, vyrostla na Českolipsku v severních Čechách, jak sama říká: v kraji plném pískovcových skal, borovicových lesů a borůvkových podrostů. Atmosféru

Máchova kraje vetkla do svých návrhů dřevěného nábytku Osídlená krajina a ta jí na oplátku přinesla hned dvě ocenění: Objev roku 2011 v prestižní soutěži Czech Grand Design a cenu za zahradní nábytek v českém národním kole Elle Deco International Design Award (EDIDA).

Text **Anita Blahušová** Fotografie **Veronika Raffajová, Kristina Hrabětová, Petr Karšulín, Tomáš Souček a Michal Šeba**

*Květináč určený
pro borůvčí a vědro
neboli dřevěná
váza. Autorka si je
představuje nejlépe
plné tulipánů.*

*Posezení ve tvaru
jednoho opracovaného
kmene.*

V této vítězné kolekci zpracovala designérka surové, robustní materiály a přírodní motivy zcela neobyčejným a hravým způsobem. Vzpomenete si, kolikrát jste si už v lese poseděli na naskládaných kulatinách? Kláru Šumovou poražené stromy inspirovaly k vytvoření půlkruhové lavice sestavené z kmenů ze světlého dřeva zbaveného kůry, druhé sedadlo z téže série pak dostalo tvar jediného dlouhého kmene. Sedačky doplňuje masivní stůl vytesaný z polabského pískovce, který ve svém středu ukrývá květináč určený pro borůvku. Objekty byly navrženy tak, aby přirozeně dokreslovaly ráz krajiny a komunikovaly přímo s její podstatou a zároveň s kolemjdoucími, kteří prostorem procházejí. „Vždy jsem si myslela, že je pro mne inspirací příroda, ale teď vím, že je to hlavně způsob života lidí a jejich případná interakce s krajinou,“ říká designérka.

Okouzlení přírodou se projevilo i ve druhé oceněné kolekci, souboru čtyř nábytkových solitérů navržených jako originální květinové stolky: Tables of Plants. Rostliny jsou nedílnou součástí našich interiérů a Klára si pohrála s nápadem vytvořit speciální stojany pro rostliny s odlišnými nároky na pěstování. Vznikl tak třeba nápaditý stůl Konev s trychtýřem, kterým zalijete hned tři květiny zároveň, nebo stojánek Stonky, kde na vysoustružených nohách, tedy vlastně stoncích, najdou své místo i suchomilné rostliny.

Vodní prvek pak vnáší do interiéru strohá betonová nádoba na dřevěných podpěrách, která umožní vytvořit vlastní jezírko s vodními rostlinami. „Nejvíce mě těší práce s přírodními materiály, ty mě inspirují svou strukturou a nevyvolávají ve mně pocit zbytečnosti. Navíc dobře navazují na řemeslo a tradice, které jsou pro mne zásadní,“ vysvětluje designérka. Obdiv a respekt k umění dávných řemeslníků se odrazil také ve vytvoření dalšího zajímavého objektu: vědra/vázy z cedrového a topolového dřeva pro galerii Křehký. „Ekologii vnímám i tak, že nábytek či určitý funkční objekt, který má přidanou hodnotu, se může dědit po generaci. Mohou se tak promítat vztahy nejen člověka a přírody, ale i toho, jak přemýšlíme do budoucna,“ dodává Klára.

Ačkoli své dosud největší úspěchy slavila s objekty vyrobenými ze dřeva, nevyhýbá se ani kovu nebo sklu, jemuž se ostatně věnovala už na střední škole v Kamenickém Šenově. Zkušenosti následně zúročila ve spolupráci se společností Preciosa. „Taková práce je odlišná od výroby unikátních kusů a člověk se naučí trpělivosti,“ vysvětluje mladá výtvarnice. „Dostat produkt do výroby, to obnáší komunikaci se spoustou lidí, ústupky v rámci technologických řešení a nakonec je potřeba vše doladit tak, aby se neztratilo příliš z počáteční myšlenky,“ konstatuje

Lustr nazvaný Unité, vytvořený pro Preciosu.

Ocelový noční stůl, součást kolekce Oáza.

Zrcátko z javorového dřeva, vytvořeno ve spolupráci s Dirkiem Wrightem.

designérka, jejíž svítidla navržená pro Preciosu budou k vidění třeba na podzimním Mezinárodním festivalu architektury a urbanismu Architecture Week na Pražském hradě.

Všestranná návrhářka absolvovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, ateliér designu nábytku a interiéru, kde část studia strávila u uznávaného profesora Jiřího Pelcla, který v té době vedl ateliér architektury. „Studium u něj byl docela dril, vycvičila jsem se k disciplíně a uvažování ve větším měřítku, které je pro design interiéru nutné vnímat. Hezky se to kloubí s uvažováním o produktu, který je vždy třeba někam umístit. Také jsem se u něj naučila obrnit se vůči kritice a vypěstovala si sebevědomí více si za svými věcmi stát,“ popisuje designérka. Po škole následovaly zahraniční pracovní zkušenosti, z nichž za nejdůležitější považuje pobyt v nizozemském studiu Kiki van Eijk a poté ve švédském Note Design Studio, které dnes patří k nejuznávanějším designérským hvězdám ve světě.

Mezinárodní spolupráci se nebrání ani dnes: s Dirkiem Wrightem, grafikem a ilustrátorem, vytvořili pro loňský Designblok kolekci bytových doplňků Oáza. Za tento projekt, sestávající například z uměleckého objektu ve tvaru palmy nebo paravánu, který připomíná abstraktní plátna, byli oba návrháři nominováni v kategorii Designér roku v rámci ocenění Czech Grand Design. Jejich společnou expozici si nenechte ujít ani v letošním ročníku Designbloku. „Design má mít především funkci, praktickou i estetickou. Moje objekty mají vždy opodstatněný důvod ke své existenci. Vycházejí z řemesla a materiálu, ale důležitou roli hrají i jejich funkce v souvislosti s přirozeným chováním uživatele,“ konstatuje Klára Šumová, která se v současnosti kromě tvorby jednotlivých kusů nábytku a originálních doplňků věnuje také návrhům celých interiérů pro konkrétní klienty. „Vše do sebe musí logicky zapadat a tvořit dokončený celek.“

Hra s tvary a barvami v kolekci podnosů.

Klára Šumová

TVORBU KLÁRY ŠUMOVÉ NAJDETE NA WWW.KLARASUMOVA.COM.

„Češi jsou konzervativní investoři. Nízké úrokové sazby, které výrazně omezují výnosy konzervativních investic, je ale nutí zajímat se stále více o dynamičtější produkty. Vždy je ovšem nutné zjistit, jaké riziko jsou ochotni přijmout,“ říká Pavel Kráčmar, ředitel úseku retailové distribuce investičních produktů v České spořitelně.

**Rozhodování bolí,
*většina klientů
chce proto poradit***

Několik let řídíte v divizi finančních trhů České spořitelny distribuci investičních produktů pro retail. Co přesně má váš úsek na starosti?

Vytváříme nebo nakupujeme investiční produkty a pro kolegy z retailu zároveň zajišťujeme celkovou podporu jejich prodeje. To zahrnuje přípravu kompletní komunikace vůči klientům jak z pohledu velmi přísné regulace, tak z obchodního hlediska. Tedy vše, co by se měl klient o investicích dozvědět. Nastavujeme také pravidla, z nichž vyplývá, jaký produkt, kde a jak se má prodávat, a pomáháme je i správně prodávat. Naši zaměstnanci spolupracují s kolegy přímo na pobočkách a na pražském pracovišti zvaném help desk navíc odpovídají na klientské dotazy. Pokrýváme tedy prakticky vše od tvorby produktů až po podporu jejich prodeje v terénu.

Kde se při tvorbě těchto produktů inspirováte?

Především v České spořitelně. Naše produktové skupiny dobře spolupracují s retailovou distribuční sítí. Při těchto pravidelných kontaktech se snažíme získat co nejvíce podnětů od kolegů na pobočkách, kteří sledují, co si klienti přejí. Také monitorujeme trh s investičními produkty. Získáváme tak přehled o strukturovaných produktech nabízených velkými hráči, třeba z Londýna, kteří na českém trhu nepůsobí, a nejsou tak pro nás konkurencí. Důležitou roli samozřejmě hrají naši produktoví specialisté, kteří všechny tyto vstupy transformují do investičních příběhů, jež klienty zaujmou a jimž mohou přinést také zajímavé zhodnocení.

A pokud jde o spolupráci s Erste Bank?

Ta je velmi dobrá. V Rakousku mají s retailovými investicemi daleko větší zkušenosti. Investují tam už po několik desetiletí, zatímco u nás je to asi dvacet let. I my ale můžeme v něčem přispět – jak v případě produktů, tak nastavení prodeje. Kolegy ze Slovenska může například inspirovat naše investiční poradenství, strukturované vklady a depozita se díky

našemu podnětu prodávají v Rumunsku a Maďarsku. Tam se nyní hodně prodávají fondy, minimální zájem je o dluhopisy. My jsme podobným obdobím prošli, můžeme se tak s nimi podělit o zkušenosti.

Jste tedy vlastně produktovou továrnou. Řídíte nastavení prodeje investičních produktů ve spořitelně a staráte se o jeho podporu.

Která z těchto činností je nejnáročnější?

Je to jako stroj, jedna činnost bez druhé nefunguje. Například když jeden tým vytvoří výborný produkt a druhý špatně nastaví, komu a jak ho prodávat, nebude to fungovat. Všechny části té mozaiky jsou velmi důležité a vyžadují různé dovednosti. V tvorbě produktů se odráží odborné know-how, znalost finančních trhů i analytické schopnosti; v nastavení prodeje zase spíše logické uvažování a procesní řízení a při přímé podpoře prodeje je stěžejní práce a kontakt s lidmi.

Kam se vlastně ubírá tvorba retailových investičních produktů?

Fatální vliv mají nízké úrokové sazby. Výnosy konzervativních produktů jsou opravdu malé. Zvažujeme proto, jak klientům nabídnout méně konzervativní produkty s vyšším potenciálem výnosu. Snažíme se zjistit, jaké riziko jsou ochotni přijmout, a podle toho jim tyto produkty přidat do portfolia. Vyvíjíme také nové produkty, například dluhopisy či dluhové cenné papíry, které negarantují stoprocentní, ale třeba 90procentní návratnost investice – ovšem mají vyšší potenciál výnosu. To je třeba důkladně vysvětlit a zjistit, kdo si může dovolit více riskovat. Tedy zřejmě půjde vývoj, protože konzervativní plně zajištěné produkty už negenerují skoro žádný výnos.

Jaké investice preferují čeští klienti? Liší se od rakouských?

Naši klienti jsou bez ohledu na výši svého majetku, tedy ve všech klientských segmentech, konzervativnější. Rakušané jsou ochotní více

riskovat. Souvisí to s jejich většími zkušenostmi. Už je například tolik nezaskočí, že cena investičního produktu nejen roste, ale může také klesat. Prodeje fondů a dalších méně konzervativních produktů jsou tak díky delší praxi rakouských investorů zákonitě vyšší.

Ovšem i naši klienti se začínají více zajímat o dynamičtější investice. Je to postupný vývoj, nikoli rychlý obrat od konzervativních investic k akciím. Roli tu hrají dva faktory. Prvním je, že se například akciové trhy už delší dobu poměrně dobře vyvíjejí. Tím druhým jsou velmi nízké výnosy konzervativních produktů. Investoři mají peníze a nevědí, jak je konzervativně lépe zhodnotit. A vidí, že se jiným produktům dařilo. To posiluje jejich chuť postupně zkoušet něco jiného.

Je něco nového v distribuci investičních produktů?

V České spořitelně je prodej produktů založen na investičním poradenství, a to ve všech klientských segmentech. Důležitý zůstává přímý kontakt s klientem. Umíme samozřejmě prodávat i jinak, například přes Servis 24 nebo Brokerjet, a role online kanálů v budoucnu určitě poroste. Ukázalo se ale, že 95 procent našich klientů očekává radu. Proto jsme zavedli investiční poradenství do všech segmentů.

Naši konkurenti se investičního poradenství většinou bojí. Stává se pak, že klient na pobočce jiné banky čeká radu a zaměstnanec s vizitkou poradce mu vysvětlí, že mu radit nemůže. A nabídne mu, aby si sám vybral z pěti produktů. Klient zpravidla na jeden ukáže a ptá se poradce, zda by si ho koupil. Poradce buď dál opakuje, že si má vybrat sám, nebo řekne, že by si ho koupil, čímž vlastně poskytne klientovi radu. Prodej končí alibistickým podpisem formuláře s pokynem, na jehož konci je předtištěno, že se klient rozhodl sám a nikdo mu neporadil.

To není dobré. I proto se už asi rok a půl snažíme radit všude. Očekává se od nás, že budeme radit, tak radíme.

„Zvažujeme, jak klientům nabídnout méně konzervativní produkty s vyšším potenciálem výnosu. Snažíme se zjistit, jaké riziko jsou ochotni přijmout, a podle toho jim tyto produkty přidat do portfolia.“

Pavel Kráčmar (48 let)

VYSTUDOVAL JADERNOU A FYZIKÁLNĚ INŽENÝRSKOU FAKULTU ČESKÉHO VYSOKÉHO UČENÍ TECHNICKÉHO V PRAZE. NEJDŘÍVE SE ZABÝVAL VÝVOJEM SOFTWAREVÝCH APLIKACÍ, POTÉ PRACOVAL SEMM LET V RŮZNÝCH FUNKCÍCH VE STÁTNI BANCE ČESKOSLOVENSKÉ A ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE, HLAVNĚ V OBLASTI ZPRÁVY DEVIZOVÝCH REZERV. V TÉTO DOBĚ TAKÉ ABSOLVOVAL ŘADU ODBORNÝCH STÁŽÍ A SEMINÁŘŮ V MEZINÁRODNÍCH INSTITUCÍCH (SVĚTOVÁ BANKA, EBRD), CENTRÁLNÍCH BANKÁCH (BANK OF ENGLAND, NATIONAL BANK OF BELGIUM), ALE TAKÉ RENOMOVANÝCH INVESTIČNÍCH BANKÁCH (J. P. MORGAN, GOLDMAN SACHS, UBS). PO ZHRUBA DVOULETÉM PŮSOBNÍ V GE CAPITAL BANK, KDE BYL ŘEDITELM ÚTVARU TREASURY, NASTOUPIL V ZÁŘÍ ROKU 2000 DO ČESKÉ SPOŘITELNY. ZDE ŘÍDIL NĚKOLIK ÚTVARŮ V OBLASTI FINANČNÍCH TRHŮ (TRADING, CORPORATE & INSTITUTIONAL SALES, BALANCE SHEET MANAGEMENT) A KRÁTCE VEDL INVESTIČNÍ SPOLEČNOST ČESKÉ SPOŘITELNY. OD ROKU 2010 ŘÍDÍ ÚSEK RETAILOVÉ DISTRIBUCE INVESTIČNÍCH PRODUKTŮ V ČESKÉ SPOŘITELNĚ. JE PODRUHÉ ŽENATÝ, MÁ TŘI DCERY. HOVOŘÍ PLYNULE ANGLICKY, ČÁSTEČNĚ NĚMECKY A RUSKY. SVŮJ ČAS VĚNUJE RODINĚ, PRÁCI A SPRÁVĚ RODINNÉHO MAJETKU. NEJEZDÍ NA KOLE, PROTOŽE, JAK SÁM ŘÍKÁ: „MOHL BYCH UPADNOUT NA HLAVU A PONIČIT VOZOVKU.“

A co regulace?

Museli jsme vše nastavit v souladu s legislativou, což trvalo řadu měsíců. Základní investiční poradenství je prosté. Poradce má jednoduchou barevnou jednostránkovou pomůcku. Položí klientovi několik otázek a na konci rozhovoru se mu pak nemusí bát něco doporučit. Poradci v řadě finančních institucí z obavy před regulací raději rezignovali na investiční poradenství a pouze formálně přijímají pokyny od klientů. S tím jsme se museli vypořádat. Máme tedy několik úrovní poradců, kteří poskytují investiční poradenství od nejjednoduššího až po privátní bankovnictví.

To základní, založené na oné jednostránkové pomůcce, je velmi jednoduché. Velká část klientů má osobního bankéře. Ti mají k dispozici investiční konfigurátor a škálu produktů. Pak máme asi padesát investičních specialistů, kteří klientům navrhnou i alokaci aktiv. Výše jsou Erste Premier bankéři a na špičce asi třicítka privátních bankéřů. S vyšším segmentem klientů roste i komplexnost poradenství a škála nabízených produktů. Tím se to liší. Stejně jako u využívaných poradenských nástrojů. Mohou být jednoduché jako zmíněná pomůcka na papíře; u složitějších jde již o softwarové nástroje, kde poradce poskytne klientovi podle jeho potřeb doporučení, co si koupit a jaké má být jeho portfolio.

Produkty pro masový prodej nesmějí být příliš složité. Tito investoři mají poměrně malé zkušenosti, chtějí hlavně poradit a většinou netouží po nepřehledné nabídce. Rozhodování totiž bolí. Ale i mezi nimi jsou klienti, kteří mají určité zkušenosti nebo je investování prostě baví. Těm umožňujeme, aby se jim věnovali tzv. investiční specialisté. Ve vyšších segmentech pak postupně roste složitost a šíře produktové nabídky. Existují exkluzivní produkty například pro Erste Premier a ještě exkluzivnější pro klienty privátního bankovnictví.

„Produkty pro masový prodej nesmějí být příliš složité. Tito investoři mají poměrně malé zkušenosti, chtějí hlavně poradit a většinou netouží po nepřehledné nabídce. Rozhodování totiž bolí.“

V České spořitelně je tedy stěžejní investiční poradenství. Když ale klient ví, co si chce koupit, a nechce poradit, můžete mu přesto pomoci?

Samozřejmě. Pokud si produkt nekoupil přes Servis 24 či Brokerjet a na pobočce řekne, že chce určitý produkt, stačí, když vyplní pokyn. A je to v pořádku.

Česká spořitelna je předním distributorem i tvůrcem investičních produktů pro retailové klienty. Jak jste na tom ve srovnání s konkurencí?

Podle statistik Asociace pro kapitálový trh činí náš podíl v prodeji fondů stále 25 až 30 procent. Se skupinou ČSOB jsme na špičce. V případě strukturovaných produktů je to rovněž asi čtvrtina trhu. I proto, že kromě strukturovaných produktů, což už dělá hodně institucí, prodáváme i strukturovaná depozita. Třeba oblíbené prémiové vklady.

Jaký produkt byste klientům doporučili?

Je těžké zvolit jeden, záleží na tom, jaký je kdo investor. V každém případě jim ale doporučuji rozložit riziko spojené s investováním do více investic a spojit se se svým poradcem, který navrhne řešení vhodné právě pro ně.

A jak úspěšný investor jste vy osobně?

Mé portfolio je poměrně pestré, tvoří ho ale spíše konzervativní produkty. Důležitá je samozřejmě diverzifikace rizika. Nejvíce jsem v minulosti vydělal na akciích Erste Bank. Nedělal bych z toho ale doporučení typu „kupujte akcie“. Pokud jde o ztrátové investice, zatím jsem coby konzervativní investor nezažil žádné velké rozčarování.

Umění slova

Ústřice a vybrané mořské plody, i to může být na pravidelném menu novinářky na volné noze, které nechybí podnikavost a obchodní talent. „Umění psát se dnes totiž cení nejen v médiích, ale i v public relations,“ říká **Klára Smolová**, která svůj dar slova prověřila v různých titulech doma i ve Velké Británii. A sází na něj třeba i pražský Zdenek's Oyster Bar, který je jedním z jejích klientů.

Text a fotografie **Petra Doležalová**

Ve své profesi se věnujete public relations, firemní komunikaci i novinářině. Lze tyto profese sloučit tak, aby se navzájem negativně neovlivňovaly? Aby například z novinářiny nevymizela potřebná kritičnost a nestrannost?

Rozdíl jsou dnes snad nejmenší, jaké kdy byly. Však se dnes také public relations a marketing ve firmách často spojuje a vzniká „marketingová komunikace“, kde se vše mísí. Navíc se mísí i lidé. Novináři přecházejí do PR agentur a firem a zase nazpět a přinášejí do nich něco z klasické žurnalistiky a naopak. A nikdo už na to nekouká skrz prsty. Důležité je držet se nějakých morálních a etických pravidel a rozlišovat, pro koho co děláte, a pak není problém. Musíte si hlídat střet zájmů a být v tomto směru vůči svým klientům otevřený. Koneckonců, pokud je pro vás vaše profesní a lidská pověst důležitá, pak si to přirozeně hlídat budete.

Vedla jste ekonomický dvojjazyčný časopis The Prague Tribune, později britský časopis pro imigranty. Jak byste dnes srovnala přístup britského a českého novináře?

Časopis Fusion, který jsme vydávali pro přistěhovalce ze zemí střední a východní Evropy do UK, vytvářela především skupina lidí právě z těchto zemí. Měla jsem v týmu Poláky, Slováky, Čechy, ale také Litevce či Maďary, jen dva z kmenových redaktorů byli mladí Britové. Ale samozřejmě, že jsem tamní svět žurnalistiky nějakým způsobem vnímala. Jako v každé profesi a zemi jsou lidé dobří a lidé, kteří oboru kazí pověst. Zásadní rozdíl není ani tak v tom, jak svoji práci děláme, ale spíš jak je okolím vnímána. V Británii být novinář není sprosté slovo (tedy aspoň v době mého působení tam nebylo, v současnosti po různých skandálech s odposlechy a v BBC se to možná změnilo). Novináři jsou tam hrdí na svoji profesi a nemusejí se za ni ve společnosti stydět. V České

republice tomu tak bohužel není. Má to samozřejmě hodně co dělat s historickým kontextem obou zemí. Bude to u nás asi ještě chvíli trvat, než se tento pohled změní, přestože zdejší žurnalistika za těch více než dvacet let, co ji dělám, zažila neuvěřitelný posun a myslím, že je dnes na vysoké úrovni, srovnatelné třeba právě s Británií. Pracuje zde mnoho vynikajících profesionálů. Jen jsme možná trochu víc zahleděni do sebe a přesvědčení o vlastní důležitosti. Prospělo by nám více pokory.

Jak se dnes žije a tvoří novinářům „na volné noze“?

Jak kterým. Externím psaním pro média se člověk příliš neužívá, je třeba se naučit to kombinovat s jinými komerčními činnostmi, kde se vaše schopnosti uplatní. Musíte mít schopnost se adaptovat, což záleží i na povaze. A možná i na té míře sebestřednosti – čím méně jí máte, tím lépe pro vás. Kdysi dávno jsem snila, že jednou odhalím svoji „aféru Watergate“, ale pak jsem pochopila, že nejsem ani investigativní novinář, ani deníkář. Jsem spíš časopisecký typ a navíc mě baví psát o lidech a jejich úspěších, než někde objeovat špínu. Ale pozor, obdivuji každého, kdo to dokáže! Stejně tak jsem pochopila, že novinářina má mnoho podob a lze se jí věnovat různými způsoby. I psaní na zakázku pro firmy je a může být zábavné, zajímavé a potřebné. Znáám dost novinářů, kteří dobře kombinují psaní pro média a práci pro firmy a šlape jim to. A znám také případy, kdy ti lidé po propuštění z redakce raději šli někam prodávat do stánku, protože najednou nevěděli, jak na to. Musíte se totiž naučit být obchodník, hledat si zakázky a klienty, umět si vyjednat cenu a tak dále. Zkrátka a dobře, důležitá je podnikavost – pokud to umíte, žije se vám dobře.

V dnešní době rozmachu sociálních médií se mění požadavky na rychlost zpráv, která

ovšem zákonitě ovlivňuje kvalitu výstupů. Jak vnímáte tento vývoj vy?

Jako přirozený. Je to úžasné a fascinuje mě to. Když jsem začínala, tak jsme se chodili hrabat do archivů, abychom našli, co bylo na nějaké téma publikováno dříve. Byla to pipláčka a zabralo to hrozného času. Teď se člověku pracuje lépe. Ale jak již bylo řečeno, je nutné se v tom naučit vyznat. Internet je úžasná studnice informací, ale také je tam spousta nesmyslů. Takže hlavní předpoklad, že si musíte informace ověřovat, platí stále. A stejně rychle, jako se dnes informace šíří, se dnes dají podle mě ověřit. Před dvaceti lety, než jste se někoho dovolali, pokud zrovna nesešel u svého stolu, nebo než jste se dostali přes hradbu sekretářek, chvíli trvalo. Dnes má každý mobil, takže kdejakého ministra, ředitele firmy či tiskového mluvčího můžete zastihnout prakticky kdykoli a kdekoli. A oni jsou již také naučení rychle reagovat.

Investujete? Pokud ano, co bylo vaší nejlepší investicí?

V tomto směru jsem, řekla bych, hodně pozadu. Dosud jsem využívala spíš spořicí nástroje, ale je pravda, že se na to chystám. Zatím se rozkoukávám a snažím se vyznat v možnostech. Budu asi konzervativní investor, který – alespoň zpočátku – nebude příliš riskovat a rozhodně hodně diverzifikovat.

Co se tedy týče mojí dosud nejlepší investice, určitě to byla ta do studia angličtiny a vzdělání obecně. Jako teenager jsem záhy po střední škole (a těsně po revoluci) vycestovala do Holandska jako au pair, což tehdy stálo rodinu všechny peníze na vkladní knížce, kam mi celé mé dětství spořili. Byly to ty nejlépe utracené peníze! Stále se průběžně učím, hodně se věnuji osobnímu rozvoji, což se mi vyplácí a posouvá mě to dál.

„Dobrému novináři nesmí chybět cit pro jazyk a schopnost ptát se a zpytovat. Umět oddělit zrno od plev, zvláště v dnešní době, kdy jsme zahlceni informacemi.“

Výzkum ukázal, že největší důraz je v preferencích kladen na dostatečný osobní prostor.

zaměstnanců, izolovaných od ostatních alespoň optickými bariérami. Důraz se klade také na vznik útočišť s nezbytnou mírou soukromí, kam se můžou pracovníci uchýlit k odpočinku nebo k pracovní debatě.

V kontrastu k této tendenci vrátit se částečně k personalizaci a soukromí se však zároveň stále častěji objevuje opačný trend využívající tzv. hot-desking neboli způsob práce, kdy zaměstnanec sdílí svůj stůl a počítač s více kolegy. V určitých profesích je tento způsob práce opodstatněný, ve většině případů si však zaměstnanci stěžují na ztrátu soukromí a ztížené podmínky ke koncentraci, které mají následně vliv na pracovní výkon. Narůstá frustrace a agrese, vznikají konflikty a nastává pravý opak původního záměru – produktivita práce klesá. V takovém prostředí jsou slušnost a nastavení pravidel soužití mezi kolegy klíčovými podmínkami úspěšné spolupráce.

VŠICHNI HEZKY POSPOLU!

Všichni pracují pohromadě, případné dotazy a problémy se dají řešit rychle a hned na místě, díky debatám vznikají kreativní nápady a pracovníci se věnují zároveň několika projektům. Open space na papíře vypadá jako ideální pracoviště. Co se ale děje v realitě? Naše receptory jsou v otevřené kanceláři vystaveny neustálým podnětům, psychika je tedy v permanentní pozornosti. Veškeré zvuky, pachy či pohyby jsou ustavičně periferně zaznamenávány. Něco se naučíme během doby vypustit a nevnímat, se vším si ale poradit nedokážeme. Je prokázáno, že většina lidí se v open space kancelářích začne po čase ke svým kolegům chovat se stále klesajícím respektem. K tomu přičtete vynucené tempo, časový tlak a neustálou kontrolu. Introvertní a uzavření lidé budou v otevřených kancelářích od počátku trpět, u výbušnějších jedinců zase může gradovat agresivní chování.

Kromě mezilidských vztahů bývají v takto utvořeném pracovním prostoru problematické také faktory spojené s velikostí a vybavením kanceláře. Velký prostor s často předimenzovanou vzduchotechnikou a osvětlením působí negativně také na zdraví a pohodu svých obyvatel. Pálení očí, bolesti hlavy, rozmazané vidění – to jsou běžné problémy kancelářských pracovníků trávících dlouhé hodiny před svými monitory u stolů osvětlených studenými zářivkami. Podobně jako způsob a intenzita osvětlení ovlivňuje náš výkon hladina okolního hluku. Jsou-li zaměstnanci nuceni při práci neustále poslouchat

Když sdílíme *open space*

Open space neboli velkoprostorová kancelář. Z pohledu zaměstnavatele oblíbený typ pracoviště napříč všemi obory. Základní výhoda je ekonomická: nižší náklady na výstavbu a provoz. Zatímco u tradičních uzavřených kanceláří se počítá zhruba s dvanácti čtverečnými metry plochy na osobu, u open space pracovišť je jich pouze osm. Zaměstnavatelé vyzdvihují možnost lepší kontroly pracovníků, posílení týmového ducha a vyšší produktivitu práce, zaměstnanci však už tak optimističtí nejsou: podle letošního průzkumu společnosti Colliers International by v otevřených kancelářích rádo pracovalo pouhých sedm procent z nich.

Ačkoli u nás je koncept otevřených velkoprostorových kanceláří právě v rozkvětu, v Americe a západní Evropě, kde se tento model zrodil, se pomalu, ale jistě považuje za překonaný. Velkoplošné kanceláře vznikly ve své době jako reakce na

požadavky transparentnosti, otevřené komunikace a flexibility. I koncept open space kanceláří se vyvíjí. Původní forma prakticky neoddělených, nahusto postavených stolů bývá dnes nahrazována separovanými buňkami, v nichž sdílí prostor několik

V otevřených kancelářích se z hlediska etikety tolerují i soukromé telefonáty, měly by však být krátké a nerušící.

někoho kolem sebe, jejich koncentrace a s tím spojená produktivita povážlivě klesají. Kapitoulou samou pro sebe je pak mikroklima – tedy soubor fyzikálních faktorů, které komfort na pracovišti ovlivňují. Zahrnuje tepelné a vlhkostní podmínky, proudění vzduchu nebo jeho čistotu. Jak a kdy větrat a jakým způsobem regulovat klimatizaci, to je v open space kancelářích bez debat ten zdaleka nejčastější zdroj konfliktů mezi kolegy.

KLIMATIZACE – NEPŘÍTEL ČÍSLO JEDNA

Znáte to. Kolegyně z marketingu se choulí na židli zabalená v zimní šále a o tři stoly dál sedící grafik by se nejraději svlékl do tílka. Vzduchotechnika bývá řízena centrálně, zaměstnanci tudíž nemají možnost teplotu a intenzitu vyfukovaného vzduchu ovlivnit. Ke všemu v klimatizované místnosti obvykle nelze otevřít okno a vpustit dovnitř trochu čerstvého vzduchu.

Největší spory nastávají v letním období ve smíšených kolektivech. Obecně řečeno, ženy jsou výrazně zimomřivější než muži. Není to ovšem žádná rozmazlenost, předurčuje je k tomu jejich tělesná stavba. Ženy mají tenčí povrch kůže a mnohem méně se potí, reagují tedy na změny teplot rychleji. A nejde jen o teplotu: studený vzduch vyfukovaný z klimatizace dráždí sliznice, usnadňuje šíření mikroorganismů, snižuje imunitu a způsobuje také nejrůznější ústřely (lidově řečeno „housesy“).

Jak tedy z této pasti ven? Chtělo by se napsat, že vše záleží na dohodě, dnes už ale mají zaměstnanci v rukou další, pádnější argument: nařízení vlády číslo 361/2007 Sb., které platí už dva roky. Tato novela mimo jiné stanovuje teplotu pro kancelářské prostory na úrovni minimálně 24,5 °C s tím, že rozdíl mezi venkovní a vnitřní teplotou by neměl tvořit více než šest stupňů. Komu je stále horko, může si na stůl instalovat malý větrák, těm nejzimomřivějším pak nezbyvá, než se přiblíknout.

DESATERO SLUŠNÉHO CHOVÁNÍ V OPEN SPACE KANCELÁŘÍCH

S narůstajícím množstvím spolupracujících lidí logicky narůstá počet interakcí mezi nimi. Ohleduplné chování je tedy ve velkoprostorových kancelářích naprostou nutností. Jak se správně chovat?

1. Při příchodu do otevřené kanceláře dle pravidel etikety zdravte nahlas hned při vstupu do místnosti.
2. Jsou-li pracovní prostory nějakým způsobem oddělené, nevpadávejte nikdy ke kolegům bez vyzvání.
3. Osobní a důvěrné informace neřešte hlasitě.

4. Nepřekřikujte se, raději napište kolegovi, s nímž chcete mluvit, e-mail.
5. Omezte hlasitost počítače na minimum.
6. Pracujte ohleduplně s telefonem: ztlumte zvonění, nastavte neutrální melodii. Pozor také na vibrace – na nevhodném povrchu jsou podobně rušivé jako vyzvánění. Při odchodu od stolu, i sebekrátkším, nenechávejte mobilní telefon na stole – dlouhé zvonění telefonu, který nikdo nezvedá, může přivádět kolegy k šilenství. V otevřených kancelářích se z hlediska etikety tolerují i soukromé telefonáty, měly by však být krátké a nerušící.
7. Domluvte si s kolegy signál, který říká: Nechci být rušen. Může to být například nasazení sluchátek nebo vyvěšení cedulky.
8. U svého stolu raději nic nekonzumujte.
9. Nepoužívejte příliš silné parfémy, pozor také na intenzivně vonící květiny.
10. Buďte ohleduplní a nechoďte do kanceláře nemocní – ve velkém kolektivu společně pracujících lidí se viry a bakterie bleskurychle přenašejí. Tito společní nepřátelé se také dokážou velmi efektivně šířit vzduchem cirkulujícím v klimatizaci.

POLIDŠTĚTE OPEN SPACE

Pokud v open space kanceláři pracujete, nezoufejte. I na té největší ploše se dá udělat mnohé tak, aby si zde zaměstnanci své pracovní místo přetvořili k co největší spokojenosti. Základní doporučení zní: pokud to jen trochu jde, vymezte si alespoň opticky svůj osobní prostor. Není-li to vysloveně zakázáno, personalizujte si svůj pracovní stůl. Stačí jakákoli drobnost, která zpříjemní prostor a zvedne náladu. Výběr dekorací je dobré zvážit – vypovídá mnohé o soukromém životě, promyslete tedy, co o sobě hodláte osazenstvu kanceláře vlastně prozradit. Chodte co možná nejčastěji relaxovat mimo společné prostory, ať už ven, nebo do vyhrazených odpočinkových zón. Pokuste se také upravit případné nevyhovující světelné podmínky na pracovišti, jde to například pomocí vlastní stolní lampy. A musíte-li nutně pracovat v naprostém klidu, přijďte do práce v jinou dobu než ostatní.

Pokud dojde na pracovišti k problematickým situacím, zkuste se domluvit s více kolegy a dohodnout se s vedením na změně prostředí. Společný koordinovaný postup má u managementu mnohem větší šanci na úspěch. Pokud je šéf firmy rozumný, bude slušně formulovaný požadavek zaměstnanců akceptovat. V případě potřeby se nebojte slušně, ale asertivně ohradit.

„SYNDROM OPEN SPACE“

Souhrn problémů způsobených pobytem ve velkoplošných kancelářích už dostal i svůj vlastní lékařský termín. Z medicínského hlediska popsal tento syndrom Jan Hnízdil, známý rehabilitační lékař a průkopník celostní medicíny. Charakterizuje jej jako souhrn potíží, který zahrnuje bolest hlavy, závratě, zažívací problémy, bušení srdce, únavu, úzkost a depresi. Příčinami těchto psychosomatických problémů jsou stres, nepřetržitá a dlouhodobá ztráta soukromí, hluk a studené světlo ve velkokapacitních kancelářích, kde jsou zaměstnanci pod stálým dozorem. Jan Hnízdil navíc poukazuje na to, že open space prostředí působí také na naše podvědomé chování – kupříkladu s vědomím toho, že nás poslouchá mnoho dalších uší, se mění i způsob naší mluvy. Věty jsou kratší a úsečnější a témata spíše kloužou po povrchu. Jako příklad uvádí Hnízdil známý experiment středověkého perského lékaře a filozofa Avicenny, který zavřel do kotce berana a kousek od něj umístil vlka. Vlk byl od berana fyzicky bezpečně oddělen, přesto pouhé vizuální a pachové vědomí vlkovi přítomnosti způsobilo, že beran ze stresu přestal žrát i spát a nakonec uhynul.

Ideální kancelář

V práci strávíme třetinu každého dne, jak by tedy měla vypadat naše ideální kancelář? Na tuto otázku se pokusila odpovědět společnost Colliers International, která v červnu letošního roku publikovala výsledky průzkumu provedeného mezi českými zaměstnavateli a zaměstnanci napříč všemi sektory. Výsledky jsou překvapivé – například otevíratelná okna v kanceláři a s nimi spojená možnost větrání čerstvým vzduchem jsou pro většinu z nás důležitější než dojezdová vzdálenost na pracoviště. Největší důraz je pak v preferencích kladen na dostatečný osobní prostor. Nejvyšší procento dotázaných akcentovalo následující aspekty:

Dostatečný osobní prostor	82 %
Přírodní světlo na pracovním stole / výhled z pracovního místa ven	73 %
Otevíratelná okna	65 %
Pracoviště do 30 minut cesty od domova	59 %
Možnost využít home office	52 %
Účinný klimatizační a vytápěcí systém	41 %
Oddělené nebo sdílené kanceláře s dalšími 2–4 kolegy	39 %

Svět investic *jako na dlani*

Navzdory postupující globalizaci a digitalizaci současného světa považuje stále většina populace investice za něco komplikovaného, nesrozumitelného a spojeného s nejistotou.

Poptávka po maximální jednoduchosti, transparentnosti a uživatelském komfortu dala vzniknout novým podílovým fondům YOU INVEST pro afluentní segmenty České spořitelny – Erste Private Banking a Erste Premier.

Nový koncept zde ale v žádném případě neznamená nevyzkoušený. Základní signál potenciálnímu investorovi je každopádně zřejmý od samého počátku: svět investování nebyl nikdy jednodušší a pohodlnější.

Je tomu zřejmě poprvé, co byla při zrodu investičního produktu povýšena forma na úroveň obsahu. Smyslem tohoto produktu je vyjít klientovi co nejvíce naproti a zároveň jej vtáhnout do světa investic. Tomu ostatně napomáhá i mírně sugestivní obchodní pojmenování této řady podílových fondů. Angličtina v názvu také prozrazuje, že se jedná o investiční koncept, který byl s úspěchem implementován napříč celou skupinou Erste a opírá se o mezinárodně platné principy. Nový koncept zde ale v žádném případě neznamená nevyzkoušený. Základní signál potenciálnímu investorovi je každopádně zřejmý od samého počátku: svět investování nebyl nikdy jednodušší a pohodlnější.

Typický klient rád přenechá jednotlivá investiční rozhodnutí specialistům, zároveň však chce přiměřeně rozumět tomu, co se děje s jeho penězi. Investiční koncept YOU INVEST umožňuje klientům skrze moderní komunikační platformy, jakými jsou speciální webové stránky s videokomentáři, webináři a blogy, zvolit si vlastní frekvenci získávání informací o své investici. Ideálním zákazníkem YOU INVEST fondů je tak ten, kdo má nehledě na svůj věk pozitivní přístup k informačním technologiím a rád získává informace pohodlně v online režimu.

Podílové fondy jsou řízeny Investiční společností České spořitelny – mimochodem jde o tým, jemuž byla za rok 2014 renomovaným časopisem World Finance udělena cena pro „Nejlepší investiční společnost v České republice“. Původní optimistická očekávání se prozatím naplňují – jen za letní měsíce přilákaly tři nové YOU INVEST fondy více než 300 milionů korun nových investic.

TŘI TVÁŘE YOU INVEST

Aktivně řízené podílové fondy YOU INVEST nabízejí celkem tři různé investiční strategie – solid, balanced a active –, které dokážou pokrýt různé rizikové profily převážně většiny zájemců o moderní kolektivní investování, od konzervativních až po relativně agresivní. Je tak lhostejné, zda klient zamýšlí zajistit děti na studiu, stát se v důchodu finančně nezávislým, nebo „jen“ rozšířit své současné investiční portfolio.

Prvním typem zmíněných investičních strategií je konzervativní fond YOU INVEST solid. Je určen především těm, kdo by rádi dosáhli zajímavého zhodnocení svých finančních prostředků, aniž by se vystavovali příliš velkému riziku možných ztrát. Minimálně osmdesát procent prostředků fondu je

s cílem eliminace volatility (kolísavosti) alokováno do dluhopisů a instrumentů peněžního trhu a pouze maximálně dvacet procent prostředků může být investováno do akcií a alternativ.

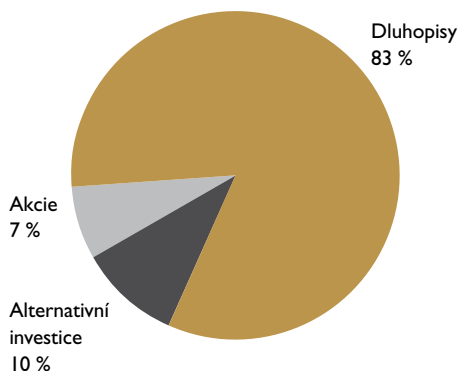
Poněkud jiný typ strategie volí vyvážený podílový fond YOU INVEST balanced. Ten je ideální volbou pro toho, kdo potřebuje mít jistotu návratnosti vložených prostředků, avšak současně je více otevřen akciovému trhu a s ním spojeným vyšším kolísáním hodnoty investice. Tomu je v portfoliu vyhrazen až třicetiprocentní podíl, dalších až deset procent prostředků může být – stejně jako v případě investiční strategie solid – vloženo do alternativ.

Dynamická strategie YOU INVEST active pak cílí na investory hledající atraktivní akciové příležitosti a s tím korelující vysoké zhodnocení investované částky. Do akcií může být alokována až polovina majetku fondu a do alternativ – shodně se strategiemi solid a balanced – až desetina finančních prostředků. To vše s ohledem na aktuální investiční příležitosti, které manažeři všech tří fondů zohledňují prostřednictvím jejich aktivní správy.

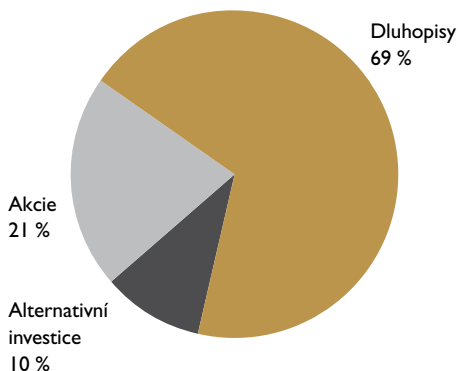
CO ZNAMENÁ GLOBÁLNÍ TAKTICKÁ ALOKACE
Portfolio manažeři investují do několika tříd aktiv –

Dlouhodobý očekávaný poměr jednotlivých tříd aktiv v portfoliích fondů

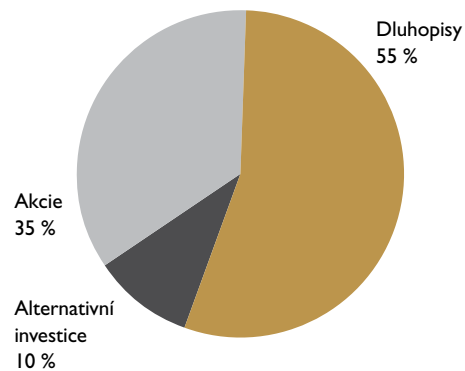
YOU INVEST solid

YOU INVEST balanced

YOU INVEST active

Původní optimistická očekávání se prozatím naplňují – jen za letní měsíce přilákaly tři nové YOU INVEST fondy více než 300 milionů korun nových investic. Podílové fondy jsou řízeny Investiční společností České spořitelny, které byla udělena cena pro „Nejlepší investiční společnost v České republice“.

akcií, dluhopisů a alternativních nástrojů – pod taktovkou takzvané globální taktické alokace. Tato investiční strategie – odborně nazývaná absolute return – využívá širokého spektra cenných papírů a kapitálových trhů tak, aby se v dobrých dobách co nejvíce využívalo jejich růstového potenciálu. Naopak v období korekce kapitálových trhů tento investiční styl poměrně rychle „uteče“ z nejvíce rizikových aktiv, popřípadě vyhledává taková aktiva, která nemají stejnou cenovou souvztažnost. Snižuje se tak výrazně volatilita kurzu podílového listu s tím, že se obětuje jen malá část výnosového potenciálu fondu. Tato produktová řada je tak vhodná i pro konzervativní investory, kteří nemají s investováním příliš zkušeností.

Začít investovat do fondů YOU INVEST navíc nevyžaduje nijak velkou hotovost – jednorázová investice je možná od padesáti tisíc korun a pravidelné investování pak od jednoho tisíce korun měsíčně. Důležitým atributem fondové investice je

daňově příznivý režim. Takzvaný daňový test byl k 1. lednu 2014 prodloužen ze šesti měsíců na tři roky a teprve jeho uplynutím je výnos z prodeje cenného papíru včetně podílového fondu osvobozen od daně. Tento krok má dopady jak na čistý výnos pro koncového klienta, tak i na související administrativu. V opačném případě nastává povinnost podávat daňové přiznání, případně najímat daňového poradce a podobně. YOU INVEST fondy tento problém řeší tím, že veškerá aktivní správa majetku nadále probíhá uvnitř fondu za výhodného daňového režimu platného pro jednotky kolektivního investování (pětiprocentní sazba daně), zatímco investorovi není generována žádná daňová povinnost.

INFORMACE POHODLNĚ A V KLIDU

Nové webové stránky s vlastním grafickým konceptem jsou klientovi průvodcem světem financí a v přiměřeně stručné podobě nabízejí pravidelně aktualizované měsíční reporty s detailní strukturou

portfolia, aktuální výkonnosti včetně interaktivního grafu a rovněž stručný komentář portfolio manažera k současnému dění či změnám ve struktuře portfolia.

K dispozici je nejen úvodní video, ale také jeho pravidelná měsíční aktualizace. V září se také uskuteční první webinář na (polo)odborné téma. Všechny relevantní informace jsou tak k dispozici na jednom místě, jednoduše dostupné v reálném čase odkudkoli s pomocí počítače, mobilního telefonu či tabletu. Nutno dodat, že veškerá podpora a komunikace jsou samozřejmě vedeny v českém jazyce.

V současném nízkourokovém světě jsou konzervativní smíšené fondy logickou odpovědí na nízké výnosy z tradičních spořicíh produktů (depozita, spořicí účty). Profesionální aktivní správa, investiční styl absolute return a maximální zjednodušení by měly být zárukou i pro konzervativní klienty.

Slovník pojmů

volatilita – kolísání hodnoty aktiva (ceny, kurzu), reprezentuje rizikovost instrumentu
alokace – rozložení, resp. struktura (např. portfolia)

webinář – seminář/prezentace probíhající prostřednictvím internetu
globální taktická alokace – aktivní řízení portfolia v rámci strategických vah jednotlivých

tříd aktiv, využívá širokého prostředí kapitálových trhů
absolute return – investiční styl kladoucí vysoký důraz na snížení rizika ztráty v obdobích poklesu kapitálových

trhů i za cenu opožděného návratu do znovu rostoucího trhu
dezinvestovat – prodávat riziková aktiva z portfolia (snižovat rizikovost produktu)

korekce kapitálových trhů – krátkodobý pokles cen na finančních trzích
afluentní segmenty – movitější klientela

ČESKÁ
SPORITELNA

**Elegantní doplněk.
Elektronické bankovníctví.**

Vkročte do Vaší banky prostřednictvím elektronického bankovníctví České spořitelny a nechte se při ovládání svých financí inspirovat jeho moderní elegancí. **Snadno a odkudkoli přes mobilní telefon, tablet nebo internet. SERVIS 24, BUSINESS 24, Mobilní banka.**

Zemí zářivých lampionů

Chutě, vůně, barvy, emoce. Cestování Vietnamem je jako let na řetízkovém kolotoči. Svět je v pohybu, hlava se točí, všechno kolem nás tancuje a doslova každou hodinu přibývají nové zážitky do pestrobarevné mozaiky s názvem dovolená snů.

Text **Libor Budinský** Fotografie **Libor Budinský a I23RF**

Vietnam je plný romantických scén. Stačí se pozorně dívat kolem sebe a vaše srdce bude jásat.

Jedno z nejmalebnějších
míst, slavná zátoka
Ha Long Bay.

Subtilní japonský most v Hoi Anu patří k nejmagičtějším lokalitám v Asii.

Ho Či Minovo Město (dříve Saigon), jednu z největších magapolí jihovýchodní Asie, proslavily miliony motorek.

Je-li Hoi An symbolem starého Vietnamu, pak Ho Či Minovo Město je obrazem typického asijského velkoměsta 21. století. Jedno z oblíbených center leží přímo ve středu města, u velkého parku s tržnicí Ben Thanh.

Vietnam se nedá poznat za pár dní, na celou zemi potřebujete minimálně měsíc, ale pokud chcete okusit to nejkrásnější z jižní poloviny země, dva týdny budou stačit. A připravte se na to, že to budou dva týdny téměř pohádkové.

Určitě si vybavíte, že Vietnam je taková dlouhá nudle vinoucí se z hornatého severu až na tropický jih. Na sever se jezdí za horskými kmeny, příznivce má i poněkud nudná Hanoi, ale naši cestu začneme až v polovině „nudle“ – ve starobylém Hoi Anu. Ten je dnes považován za nejromantičtější město země a TripAdvisor ho řadí mezi nejrozkosnější lokality celé Asie (s trochou nadsázky ho můžeme přirovnat k Českému Krumlovu). Odtud se pak vydáme na proslulý a prohrátý tropický jih.

POHÁDKOVÝ PŘÍSTAV

Zatímco celou Asii mění překotné životní tempo a ekonomický boom, v maličkém Hoi Anu stále vládne starosvětská atmosféra. A přestože centrum města projdete za pár minut, můžete zde zůstat i tři dny a nebudete se nudit. Odehrává se tu totiž celá řada kulturních akcí, sídlí zde spousta muzeí a především tu famózně vaří. Už v 15. století se Hoi An stal jedním z nejbohatších přístavů Asie a k jeho břehům připlouvaly lodě nejen z Japonska a Číny, ale také z Evropy. Sídlilo zde mnoho zahraničních kupců, kteří si zde vybudovali luxusní domy a chrámy.

Pak zasáhla náhoda. Řeka spojující město s mořem byla zanesena pískem, město ztratilo význam a boháčů odešli. I díky tomu se nám do dnešních dob uchovala tato architektonická perla, která je samozřejmě zapsána na seznamu dědictví UNESCO.

Ve starých uličkách platí zákaz aut a spousta turistů

i místních zde jezdí na kole. V historickém centru můžete navštívit několik autentických kupeckých domů i nazdobených chrámů, největším klenotem však zůstává japonský krytý most z 16. století, v jehož prostředku je malá svatyně zasvěcená nestvůře jménem Cu. Ta byla podle místních legend zodpovědná za spoustu přírodních katastrof, ovšem když zahynula, lidem z Hoi Anu se obludy zželelo a postavili jí malý chrám, kam se chodili modlit za její spásu. Pokud máte možnost, vydejte se sem v době úplňku, kdy je celé město slavnostně osvětleno barevnými lampy, všude se zpívá, tančí a popíjí. A protože v Hoi Anu je spousta skvělých restaurací, určitě nezapomeňte ochutnat, třeba místní nudle, „bílé růže“ (neboli krevety vařené v rýžovém papíru) či výtečné banánové palačinky, které se připravují a prodávají přímo na ulici.

MĚSTO MOTOREK

Je-li Hoi An symbolem starého Vietnamu, pak Saigon (jemuž komunisté začali říkat Ho Či Minovo Město) je obrazem typického asijského velkoměsta 21. století. Saigon žije zběsilým tempem a se svými deseti miliony obyvatel patří k neživějším megapolím jihovýchodní Asie. Nicméně jeho koloniální centrum je velmi příjemné, spousta atrakcí se dá dosáhnout pěšky a současně je ideálním výchozím bodem výletů či výprav do jižního Vietnamu.

Jedno z center oblíbených západními turisty leží přímo ve středu města, u velkého parku s tržnicí Ben Thanh, naproti níž stojí asi nejslavnější vietnamská „vývařovna“ nabízející slavnou polévku pho, jež má pověst dokonalého životabudiče. Místní podnik se jmenuje Pho 2000 a proslavil ho Bill Clinton, který se

**Projížďka
po kanálech v deltě
Mekongu patří
k nezapomenutelným
zážitkům.**

tu na nudlovou polévku s masem a bylinkami při své návštěvě Vietnamu zastavil.

V Saigonu můžete nakupovat, objevovat tajemství vietnamské kuchyně či se toulat po památkách, nicméně tři následující tipy vám ukáží tři různé tváře města. Tím prvním je podvečerní koktejl na střešní terase hotelu Sheraton ve 23. patře, odkud je jedinečný výhled na město, hlavně kolem šesté při západu slunce. Druhým místem, s úplně odlišnou perspektivou, je čínská čtvrť Cholon s desítkami působivých chrámů, z nichž asi nejkrásnější je chrám Nefritového císaře, jehož tajemné útroby jsou plné fantastických nadpřirozených bytostí a podivuhodně groteskních hrdinů. Třetím tipem je malebná sochařská vesnička na předměstí Ham Long s tradičními vietnamskými domy, v nichž sídlí umělecká komunita vyrábějící tradiční vietnamské umění.

DELTA MEKONGU

A teď už rychle k výletům. Jedna z povinných výprav musí vést do delty Mekongu (v místním jazyce řeka Devíti draků), která představuje jedno z nejurodnějších míst celé planety. Mimořádně plodná půda produkuje nejen lahodné ovoce a zeleninu, ale také rýži, která by nasýtila celý Vietnam. V temných vodách žije neuvěřitelné množství sladkovodních ryb, včetně obrovských třímetrových sumců. Při cestě do nekonečného bludiště vodních kanálů vás pohltí bujně zelené království ozdobené návštěvou poněkud bizarního plovoucího trhu. Přestože dnes je to již poměrně vyhlášená cestovatelská atrakce, není to žádné divadlo pro turisty, ale stále funkční místní trh, kdy se na velkou řeku sjede několik desítek až stovek lodí, v nichž se prodává hlavně zelenina a ovoce.

**Na plovoucím trhu se veškeré zboží
prodává výhradně na lodích.**

**Dole: Zvon splněných přání. Stačí
přípevnit lísteček, udeřit na zvon
a Buddha vám splní vaše nejtajnější touhy.**

Tím však cesta do delty teprve začíná. Všechno je tu jiné, domy stojí na kůlech, všude je spousta vláhy a života. Na plantážích rostou desítky druhů tropického ovoce, sladkého a omamně vonícího – a tolik odlišného od „chudinek“ z českých supermarketů. Osvěžující papája zde mají ve čtyřiceti odrůdách, za ochutnání stojí fialový mangostan, dračí ovoce či chlupatý „ohnivý“ rambutan. Můžete také přespat v domě u místních, kteří vám připraví typickou večeři, nalijí rýžové víno, a když budete mít štěstí, ještě vám k tomu zahrají na mandolínu.

ÚDOLÍ LÁSKY

Další cesta by měla vést do „vysokohorského“ Da Latu, náhorní plošiny, kde už před sto lety vlastnili výstavní letní vily francouzští kolonisté a kam prchali v době, kdy bylo v Saigonu moc velké vedro. Zde totiž i v parném létě panují příjemné jarní teploty kolem dvaceti stupňů, navíc je v okolí města spousta zajímavých přírodních i kulturních památek. Zřejmě největším magnetem je podivuhodný „Šílený“ dům vietnamské architektky Dang Viet Nga, která se ovšem inspirovala u mnoha umělců – počínaje architektem Gaudím přes malíře Dalího až po kreslené pohádky Walta Disneye – a vytvořila poněkud fantasmagorickou budovu, v níž provozuje malý hotel. A tak, pokud by vám náhodou nestačila nezávazná prohlídka, můžete v hobitích norách vyzdobených nejrůznějšími „přírodními“ artefakty (jeden z krbů má tvar obřího vejce, jinde se nad postelí sklánějí klokani, další pokoj připomíná šnečí ulitu) také bydlet. Pro mnohé návštěvníky je Šílený dům plný kýče a kýč vládne také v další místní atrakci, již je takzvané Údolí lásky, které přitahuje hlavně

**Atrakce pro
zamilované – Park
lásky nedaleko
Da Latu.**

SVĚT NA DLANI

*Podivuhodný „Šílený“
dům vietnamské
architektky Dang
Viet Nga je největším
magnetem Da Latu.
Ta se ovšem inspirovala
u mnoha umělců –
počínaje architektem
Gaudím přes malíře
Dalího až po kreslené
pohádky Walta Disneye.*

Romantika v Mui Ne – butikový hotel, kde budete mít k dispozici vlastní bazén.

Hlavní chrám podivuhodné církve Cao Dai i působivý interiér jsou jednou z povinných zastávek na jihu země.

Po putování vnitrozemím si můžete odpočinout u nádherného tropického moře.

Při putování Vietnamem samozřejmě nesmí chybět zastávka u moře. V jižním Vietnamu najdete celou řadu letovisek. Za jedno z nejlepších je považováno letoviště Mui Ne s dlouhou pláží lemovanou hotely všech cenových kategorií.

zamilované. Romantická krajina kolem malebného jezera nabízí desítky poněkud „přesazených“ atrakcí – od plovoucích člunů ve formě labutí až po testování sladkého místního vína z morušových plodů. Z Údolí lásky se pak můžete vydat k nedalekému chrámu Linh Phuoc s devět tun těžkým zvonem, který prý buddhistům plní každé alespoň trochu rozumné přání – stačí sem jen připevnit lísteček s prosbou a pak zazvonit na zvon, respektive na Buddha.

BOŽSKÉ OKO

Pokud náleží jižnímu Vietnamu vedle delty Mekongu ještě nějaký další světový unikát, je jím zvláštní církev, která zde vznikla před sto lety propojením několika světových náboženství: buddhismu, taoismu, konfucianství, islámu a křesťanství. Jmenuje se caodaiismus, to podle nejvyšší duchovní bytosti zvané Cao Dai, a jeho centrum leží v jihovietnamském městečku Tay Ninh. S principy podivuhodně eklektického učení, jehož základem je heslo „lásky a spravedlnosti“, vás raději nebudeme zatěžovat,

nicméně návštěvu tamní bohoslužby a hlavně působivého chrámu vřele doporučujeme, neboť jde o silný estetický i duchovní zážitek. Samotný chrám je totiž nejen značně extravagantní – ostatně stavěl ho architekt samouk –, ale také vyzařuje velkou dávku pozitivní energie, je plný barev, vzdušného a volného prostoru, v němž dominuje jako hlavní symbol poznání božské oko. A v poledne se koná jedna z hlavních mší, při které se celý chrám zaplní věřícími, z kůru hraje hudba a zástup zasvěcených provádí celou řadu tajemných a pro nepoučeného návštěvníka nepochopitelných gest...

Při cestě zpátky do Saigonu je možné navštívit muzeum americko-vietnamské války, které ovšem do srdce přinese spíše smutek a rozčarování při vzpomínce na všechna válečná zvěrstva, která zde před padesáti lety probíhala.

V SULTÁNSKÉ ZAHRADĚ

Při putování Vietnamem samozřejmě nesmí chybět zastávka u moře. V jižním Vietnamu najdete celou

řadu letovisek, která se z hlediska služeb blíží standardní evropské úrovni. Za jedno z nejlepších je považováno letoviště Mui Ne s dlouhou pláží (zčásti vhodnou také pro surfování) lemovanou hotely všech cenových kategorií. Pokud si chcete dopřát zážitek vskutku výjimečný, zarezervujte si romantický butik hotel Cham Villas, který zde vybudoval německý hoteliér a v němž najdete perfektní služby včetně výtečné restaurace (rezervace je skutečně třeba, neboť hotel bývá obvykle plně obsazený). Celý areál je postaven ve stylu sultánských zahrad, které si zřizovali vládcí na Jávě. V bujně zahradě plné tropických rostlin stojí šestnáct luxusních vil, k nimž patří také soukromá pláž. Jedna z nich má dokonce vlastní zahradu a soukromý bazén, kam nemá nikdo jiný přístup a kde se dá v klidu meditovat či cvičit jóga. Ale i v ostatních vilách najdete nádherné zázemí pro pár dní dokonalé relaxace, která příjemně završí nezapomenutelné putování tímto zajímavým kusem Asie.

Vietnamské *dobroty*

HVĚZDA VIETNAMSKÉ GASTRONOMIE V POSLEDNÍCH LETECH PRUDCE STOUPÁ. VE SROVNÁNÍ S POPULÁRNÍ THAJSKOU KUCHYNÍ NENÍ SICE TAK PIKANTNÍ, ALE ZASE JE O FOUS PESTŘEJŠÍ, KREATIVNĚJŠÍ A ZÁBAVNĚJŠÍ. STAČÍ JEDINÉ, NEBÁT SE A OCHUTNÁVAT. KLIDNĚ NA ULICI. JEDNOU Z OBLÍBĚNÝCH SPECIALIT JSOU SMAŽENÉ KREKETOVÉ PLACIČKY, Tedy jakési bramboráčky s neloupanými krevetami, vyhlášený je také salát ochucený smaženými cvrčky a citronovou trávou. V nabídce nechybějí žaby a v Hanoji můžete ochutnat i hadí speciality (drahé kobry i levnější užovky). U moře jsou samozřejmě v kurzu všechny plody moře, delikatesou jsou třeba grilované ústřice. A protože se zde pracuje také s chuťovými kontrasty, jednou z oblíbených kombinací v saigonských vybraných restauracích jsou špízy s grilovanými krevetami a hovězím masem.

Na menu je spousta položek, některé z nich už hranice vietnamské kuchyně překračují.

Vzpomínka *na Vietnam*

Kvůli autentické vietnamské kuchyni naštěstí už dávno nemusíte letět přes půl světa. V podniku s tajemstvím vonícím názvem Remember Vietnamese Food si můžete vychutnat vše, o čem jste kdy v souvislosti s asijskou kuchyní četli nebo slyšeli.

Text **Darina Siegllová** Fotografie **Vladan Krumpal** a **I23RF**

Remember najdete v centru Prahy jen kousek od Florence, v ulici Biskupská 5. Je to maličká restaurace se dvěma patry, v každém je prostor tak pro čtyři stoly. Dole bývá občas trochu rušno, sezení nahoře oproti tomu skýtá příjemné soukromí i přehled o provozu pod vámi. I když se Remember může na první pohled jevit jako další asijský fastfood, zdání v tomto případě klame. Interiér se sice vyznačuje některými nutnými „etnoartefakty“, to však nic nemění na faktu, že tu hosté sedí na pořádných dřevěných židlích, prostírá se jim na látkových ubrusech a jedí z elegantního bílého porcelánu. Romantickou večeři si tu sice nejspíš nedáte, zato na oběd či večeři (anebo jen jídlo s sebou) je toto místo naprosto ideální. Horká polévka pho nebo mísa bún chá jsou vítanou změnou a oživením jakéhokoli jídelníčku.

K dobru musíme restauraci Remember připsat i velmi pěkně vyvedené menu, přehledné pro znalce i ty, kteří se s vietnamskou kuchyní teprve seznamují. Vietnamské názvy jsou srozumitelně vysvětleny, složení podrobně popsáno a vše doplňují představivost jitrčí fotografie. Při výběru se tak nemusíte bát, že byste sáhli vedle a dostali něco, co jste rozhodně nečekali.

Pokud se v Remember Vietnamese Food stavíte

jen na něco rychlejšího a hlavně lehkého, rozhodně si objednejte bún bò Nam Bò – tenké rýžové nudle se skvěle doplňují s výborně ochuceným restovaným hovězím, praženými arašidy, čerstvým salátem, zeleninou a spoustou voňavých bylinek, to vše zpestřeno sladkokyselou osvěžující zálivkou. Nudle dostanete horké (a pokud si pokrm berete domů, tak i zabalené zvláště), můžete si tak bún bò Nam Bò dát jako teplé jídlo i studené (když je necháte vychladnout) salát.

Pokud bude venku nevlídno, je jasnou volbou mísa horké pho neboli velmi silného vývaru s rýžovými nudlemi pho. Na výběr máte hned několik variant: s kuřecím masem, s hovězím ragú či s hovězími plátky v různých úpravách včetně medium rare. Po polévce jistě zatoužíte ještě po přídatku, objednejte si proto zavitky, a to nejlépe Nem cuốn: krevetky a zeleninu balené do rýžového papíru. Pro milovníky méně tradičních kombinací tu pak mají pho cuốn, tedy zavitky z rýžových plátek plněné hovězím a zeleninou.

Na menu je spousta dalších položek, některé z nich už hranice vietnamské kuchyně překračují (pořád jsou totiž bohužel milovníci pho oproti vyznavačům kung pao v menšině). Pokud se nemůžete rozhodnout, s bún chá (grilovaným vepřovým masem s tenkými

rýžovými nudlemi) rozhodně chybu neuděláte. Maso je dobře opečené, zachovává si ale šťavnatost a je příjemně kořeněné. Když přidáte spoustu bylinek a chutnou zálivku, máte vytríbený pokrm, který potěší všechny vaše smysly.

Zbude-li vám ještě místo a chuť, dejte si jako sladkou tečku Xoi Xoai – vietnamský dezert s kokosovým mlékem a mangem. Jeho jemné kokosové chuti v kombinaci s čerstvým, voňavým mangem stejně neodoláte. A pokud se chystáte zakončit příjemný večer doma u láhve dobrého vína, kupte si k němu s sebou porci nebo dvě krevetových lupínků, které v Remember Vietnamese Food chutnají jako koupené přímo ve Vietnamu.

Horká polévka pho nebo mísa bún chá jsou vítanou změnou a oživením jakéhokoli jídelníčku.

Investoři pod ochranou

Většina Čechů má peníze uloženy v bance. Spořicí účty nebo termínované vklady sice vynášejí stále méně, řada drobných českých investorů ovšem o lepším zhodnocení peněz – formou investování do cenných papírů, například nákupem dluhopisů, akcií či podílových fondů – vůbec neuvažuje.

Je to tak trochu paradox. Více než 1,5 milionu českých občanů má totiž stále na účtu majitele cenných papírů v Centrálním depozitáři akcie. Většinou ovšem pocházejí z kuponové privatizace a řada těchto „akcionářů“ na ně dávno zapomněla. A investovat do akcií se bojí.

Zhruba milion či milion a čtvrt českých domácností má zase peníze v podílových fondech. Těžko odhadnout, v kolika případech jde o fondy, které rovněž původně vznikly v rámci kuponové privatizace a transformovaly se do současné podoby.

Řada českých občanů si přitom fondy nadále spojuje s kuponovou privatizací a jejich tunelováním. Což je samozřejmě nesmysl. Majetek dnešních podílových fondů patří investorům a je oddělen od aktiv investičních společností, které je spravují. I kdyby tedy jejich správce zkrachoval, investoři o své peníze nepřijdou. Dojde pouze k tomu, že bude správa fondů převedena na někoho jiného.

TLAK EVROPSKÉ LEGISLATIVY

Ochrana investorů se přitom v České republice v posledních letech podstatně zlepšila. Velkou roli sehrál vstup České republiky do Evropské unie a povinnost přizpůsobit se její legislativě. Ta je – i vzhledem k poučení z nedávné globální finanční krize – v ochraně drobných investorů stále přísnější. Stejně jako Česká národní banka, která dohlíží na český finanční trh.

K pročištění trhu přispívá i snaha správců fondů a dalších subjektů působících na finančním trhu, aby se excesy z dob kuponové privatizace neopakovaly. Jenže napravit pověst pošramocenou kuponovou privatizací (a to šlo o jiný typ fondů) je vždy obtížné.

V české legislativě přitom v posledních letech došlo (z velké části právě pod vlivem evropských pravidel) k řadě výrazných změn. Zákon o podnikání na kapitálovém trhu například upravil objem i rozsah poskytovaných informací, zejména ze strany emitentů. Ti musejí informovat o získání určitých podílů ve vybrané společnosti a nabídnout ostatním akcionářům již při získání 30procentního podílu ve společnosti a po dosažení dalších předem stanovených hranic povinný odkup akcií. A také daleko přísněji než dříve informovat o dění ve firmě.

Podobným způsobem se zpřísnila pravidla, která upravuje zákon o kolektivním investování, a tedy i činnost fondů. Důležitým mezníkem bylo zavedení směrnice Evropské unie o trzích s finančními nástroji, známé jako MiFID. Ta výrazně zpřísnila podmínky, za nichž mohou správci fondů a dalšího majetku, ale také třeba obchodníci s cennými papíry, nabízet klientům finanční produkty. Pro poskytnutí investiční rady – investičního poradenství – je třeba získat informace o klientových znalostech a zkušenostech s investičními nástroji, majetkových poměrech a především o jeho vztahu k tržním rizikům a ochotě tato rizika podstupovat.

Povinnost – upravená zákonem o podnikání na kapitálovém trhu – vyžadovat od klientů výše jmenované podrobné informace před samotnou nabídkou investičních produktů je tak pro banky, obchodníky s cennými papíry či správce fondů vodítkem, zda mohou investoři doporučit konzervativnější, nebo více rizikové produkty či strategie. S trochou nadsázky je možné říci, že investory vlastně chrání před jimi samotnými, aby neinvestovali riskantněji, než odpovídá jejich skutečné nátuře.

Zjednodušeně lze říci, že pokud chce klient investovat rizikověji, než kam sahají podle následného vyhodnocení získaných informací jeho znalostí a zkušeností s investičními nástroji, nemůže mu banka či obchodník poradit a obsloužit ho tak v režimu Investičního poradenství. Nemůže mu však ani zabránit v tom, aby si investiční produkty sám koupil. Musí ho ovšem jasně upozornit, že zvolené produkty či požadovaná strategie neodpovídají jeho zkušenostem a znalostem. Klient pak podpisem potvrdí, že si je tohoto vědom, a přesto si chce daný investiční produkt koupit. I toto představuje důležitý bod při dnešní ochraně drobného investora – podstatné je, aby byl dostatečně a zejména srozumitelně informován o povaze zvolené investice.

DVĚ STRANY MINCE

Zavedení přísnější regulace má ovšem i nechtěný a absurdně působící důsledek. Banky i další subjekty působící na finančním trhu totiž v duchu směrnice MiFID klientům vlastně radit příliš nechtějí. Na rozdíl od minulosti se proto mnozí bojí klientům poskytovat rozsáhlejší investiční poradenství. Zejména proto, že je klient často dostatečně otevřeně neinformuje o svých znalostech, potřebách a očekáváních. Banky se zase bojí poskytnout erudovanou radu. Především proto, že klient může při nákupu produktu tržní rizika podceňovat a při poklesu trhů reaguje zcela jinak, než vyplývá z vyhodnocených informací, které o svém vztahu k riziku bance sdělil. Pro investory je podstatné, aby dodržovali jedno ze základních pravidel, které říká, že si nemají kupovat nic, čemu nerozumějí. A pokud nějakému produktu nerozumějí, a přesto si ho chtějí koupit, neměli by se bát nechat si od prodávajícího skutečně dobře vysvětlit, oč jde. Zejména možná

rizika spojená s vybranou investicí. Řadu dalších změn přinese revidovaná směrnice MiFID2 a MiFIR.

V českých podmínkách může sehrát velkou roli při ochraně investorů nový občanský zákoník, který platí od ledna letošního roku. Hovoří totiž mimo jiné o osobní zodpovědnosti za škodu způsobenou špatnou radou nebo doporučením a také o náhradě škody. Tohoto paragrafu se obávají především investiční zprostředkovatelé, ale i další subjekty působící na trhu.

Pomocnou ruku může drobným investorům při ochraně jejich práv podat rovněž finanční arbitér, v jehož pravomoci je řešit mimosoudní cestou i spory týkající se kolektivního investování, investičního zprostředkování nebo aktivit obchodníků s cennými papíry.

VŠE PODSTATNÉ V KLÍČOVÝCH INFORMACÍCH

Většina Čechů investuje prostřednictvím fondů. Důležitou, byť méně viditelnou změnou je nová, přesnější klasifikace fondů, kterou zavedla Evropská asociace fondů a asset managementu (EFAMA). Týká se to především jasnější definice fondů peněžního trhu. Některé z nich se totiž blížily spíše charakteristice dluhopisových fondů, což mohlo konzervativnější investory mást.

Zřejmě nejzávažnější změnou, která má chránit drobné investory, bylo ale zavedení Klíčových informací pro investory (KIID), které musí zveřejnit a aktualizovat každý podílový fond.

Na poměrně malém prostoru shrnují nejdůležitější fakta o fondu. Od jeho strategie přes rizikovost této investice po strukturu poplatků a údaje, z nichž lze porovnat, zda je fond ve srovnání s konkurencí drahý, nebo naopak levný. Tato změna má chránit investora před nákupem nevhodných produktů, které neodpovídají jeho představám a očekáváním.

Ochrana drobných investorů v České republice je tedy stále širší. Naráží ovšem na dva navzájem propojené problémy. Prvním je stále velmi nízká finanční gramotnost české populace. Výsledkem může být, což je ale druhý problém, pro laika velká odbornost a hlavně rozsah klíčových informací o fondech. Dokonce tak, že se v nich nemusí vůbec vyznat. Měl by nicméně alespoň vědět, že tyto informace existují a kde je hledat.

Pro investory je podstatné, aby dodržovali jedno ze základních pravidel, které říká, že si nemají kupovat nic, čemu nerozumějí. A pokud nějakému produktu nerozumějí, a přesto si ho chtějí koupit, neměli by se bát nechat si od prodávajícího skutečně dobře vysvětlit, oč jde.

Slovník pojmů

○ MiFID2 má stanovit základní regulační rámec pro poskytování investičních služeb bankami a obchodníky s cennými papíry a pro provozování obchodních platforem s investičními nástroji. Nahrazuje původní směrnici MiFID. K hlavním změnám, které novelizovaná směrnice přináší, patří zařazení emisních

povolenek mezi investiční nástroje, úprava nové obchodní platformy (tzv. OTF), přesun investičního poradenství mezi hlavní investiční služby, úprava algoritmického obchodování, harmonizace správních sankcí a přístupu k poskytovatelům služeb, které sídlí mimo Evropskou unii. Původní MiFID byla transponována

zejména do zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, a to novelou č. 230/2008 Sb.

○ MiFIR nahrazuje původní prováděcí nařízení k MiFID (č. 1287/2006). Nově upravuje zejména předobchodní a poobchodní transparentnost takzvaných non-equity nástrojů (dluhopisů a derivátů). Investoři tak

mají získat větší přístup k informacím, MiFIR má také usnadnit tvorbu cen a realizaci obchodních transakcí a zajistit rovné podmínky pro účastníky trhu. Členské země Evropské unie musejí promítnout směrnici MiFID2 do své legislativy do 3. července 2016, v případě MiFIR do 3. ledna 2017.

Elizabeth Ardenová byla průkopnicí řady obchodních i reklamních strategií, které jsou s úspěchem užívány dodnes.

Jsou ženy, které udělají vše pro to, aby byly krásné. Ale existují i takové, které udělají vše pro to, aby krásnými byly i jiné ženy. A některé z těchto dobrodějek na tom navíc dokázaly vydělat jmění a jejich kosmetické značky – které stvořily, aby malinko vypomohly tam, kde to příroda trochu opomenula – se staly synonymem pro krásu a úspěch.

Text **Pavlaína Zelníčková** Fotografie **ČTK, Allphoto, isifa**

Krásu, která vynášší

Historie dvou z největších – a také věčně soupeřících – kosmetických impérií se začala psát před necelými 150 lety. Tehdy se o Vánocích v polském Krakově narodila první z osmi dcer drobného židovského obchodníka – Chaja. Ač později *Helena Rubinsteinová* (1870–1965) své dětství popisovala jako šťastné a blahobytné, pravda byla taková, že rodina byla chudá a Chaja byla nucena odjet k příbuzným do Austrálie.

Tady si nevzdělaná, ale nadaná dívka, jež si právě změnila jméno na Helenu, povšimla nepříznivých účinků horkého klimatu na pokožku místních žen. Tu svou proto chránila pleťovým krémem připraveným podle starého rodinného receptu. Už zakrátko Australanky obdivovaly Heleninu tvář a chtěly znát její tajemství... Hned první její výrobek s názvem Valaze Australanky nadchl a objednávky se jen hrnuly. Brzy v Melbourne založila kosmetickou firmu, otevřela první salón krásy a netrvalo dlouho a expandovala i do Evropy. A byla to právě její neobyčejná obchodní intuice, která jí pomohla vedle starého kontinentu dobýt i americké domácnosti. Rovněž správně vytušila, že pro zisk je neméně důležitý dobrý marketing, a tak se zaměřila nejen na obsah, ale i na obal: kelímky i jejich papírové obaly tak nechala navrhnout například Salvadorem Dalím...

A ještě jedno zásadní prvenství nesmíme této vizionářce upřít. Přestože s první řasenkou přišel již v polovině 19. století Eugene Rimmel, byla to právě Helena Rubinsteinová, kdo v roce 1939 vyvinul první

voděodolné „maskaro“ a o osmnáct let později uvedl na trh první automatickou řasenku v tubičce s praktickým nanášecím kartáčkem.

„TA ŽENSKÁ“

Tak se Helena Rubinsteinová navzájem nezdírkala častovala se svojí největší životní rivalkou Elizabeth Ardenovou. A zdá se, jako by se tyto dvě výjimečné podnikatelky poměřovaly nejen na poli obchodním, ale i v soukromém životě. Kanaďanka *Elizabeth Ardenová* (1884–1966) se narodila rovněž v období vánočních svátků, v poslední den roku 1884, a také ona se ke svému závratnému bohatství vypracovala vlastní pílí a obchodním talentem. Za zmínku ještě stojí, že obě byly vdány dvakrát a obě svého druhého manžela našly mezi aristokraty za uralským pohořím – Rubinsteinová si vzala gruzinského knížete, Ardenová ruského prince...

Ani Elizabeth, vlastním jménem Florence Nightingale Grahamová, nepodcenila odborný základ pro své životní poslání a praktické znalosti poctivě shromažďovala při výpomoci v laboratoři farmaceutické společnosti. Začala podnikat s Elizabeth Hubbardovou, záhy ale založila vlastní podnik – na počest první obchodní partnerky a své oblíbené Tennysonovy básně Enoch Arden vznikla legendární značka – Elizabeth Arden. Cítila především na aristokracii a celebrity v oprávněné důvěře, že právě slavná jména její produkty proslaví a dodají jim punc

výjimečnosti. Její péče však patřila ženám všech vrstev i věku, ve svých kurzech a kosmetických salonech je učila, jak se o sebe starat.

Přestože se zaměřovala ponejvíce na krémy a dekorativní kosmetiku, opravdovou senzací se stal až v roce 1934 parfém Blue Grass. A byly to právě parfémy, jež jsou podle motta společnosti nejlepším módním doplňkem každé ženy.

PŘÍBĚH S KOŘENY V ČESKOSLOVENSKU

Skoro se až zdá, že kdo se chce v oboru kosmetiky dostat na samotný vrchol, musí se narodit do prosté kolébky a svůj osud si „vyšlapat“ od jednoho obchodního domu k druhému... I pohádkový příběh ženy, již časopis Time v roce 1998 zařadil jako jedinou ženu mezi dvacet největších obchodních génů 20. století a jejíž firma podle Forbesu kontroluje téměř polovinu amerického trhu s kosmetikou, začíná v obyčejné rodině. Otec Max, původem Čechoslovák, matka Rose, narozená v Maďarsku, vlastnili v newyorském Queensu malé železářství. Malá Josephine Esther Mentzerová, kterou celý svět později poznal jako *Estée Lauderovou* (1906–2004), trávila čas nejraději vypomáháním ve strýčově chemické laboratoři, kde vyráběl nejrůznější zkrášlovací krémy. Estée pak výsledky rodinné tvorby prodávala po obchodních domech či na ulici. Nebála se oslovovat ženy, které třeba čekaly u kadeřnice, líčit je a nechat je vyzkoušet strýčovy přípravky. Tuto obchodní

Estée Lauderová
vybudovala kosmetické
impérium v časech, kdy
ženy v byznysu zdaleka
neměly na růžích ustláno.

strategii „když chci něco prodat, musím se zákaznice dotknout“ zúročila ve vlastním podnikání. V roce 1946, vyzbrojena jen čtyřmi produkty vyráběnými doma v kuchyni a neotřesitelnou vírou, že každá žena může být krásná, založila s manželem firmu Estée Lauder Companies.

Jako první přišla s myšlenkou dávat k nákupu malý dárek. Z prodeje kosmetiky udělala společenská setkání, na nichž ženám osobně radila, jak se líčit a starat o pleť. Později k tomu školila tzv. beauty advisors, tedy poradkyně krásy. Studnice jejich inovativních nápadů však byla mnohem hlubší: anonymní čísla na rtěnkách vyměnila za poetické názvy jako Korál nebo Růže, pro alergie vyvinula neparfémovanou řadu Clinique, pro delší trvanlivost vůně nabídl parfémy v kelímku či v olejové koupeli...

TY TO DOKÁŽEŠ!

Zatímco u Estée Lauderové byly kosmetické poradkyně jen doplňující částí obchodního modelu firmy, pro značku Mary Kay je systém přímého prodeje základem. Dámy s broží čmeláka coby ztělesněním motto společnosti „Ty to dokážeš!“ dnes nabízejí radu a produkty ve 35 zemích světa včetně České republiky. Když v roce 1963 *Mary Kay Ashová* (1918–2001) svoji společnost zakládala, měla za sebou již tři sňatky, tři děti, čtvrt století obchodních zkušeností a vztek, že jí v kariérním postupu i odměnách stále přeskakují muži, protože jsou... zkrátka muži. A tak stvořila podnik, kde „každá žena může být tak úspěšná, jak jen sama chce“, kde je volná pracovní doba a základem tzv. golden rule, zlaté pravidlo: Chovej se k druhým tak, jak chceš, aby se oni chovali k tobě. Že motto značky skutečně platí, dokazuje i generální ředitelka českého a slovenského zastoupení *Barbaru Chuecosovou* (*1971) zvolili čtenáři v anketě Hospodářských novin za nejvýznamnější ženu českého byznysu. Snad jí k tomu pomohla i filozofie značky, pro niž pracuje již téměř patnáct let: Na prvním místě je Bůh, na druhém rodina a na třetím práce.

DĚDICTVÍ IMPÉRIA S POVĚSTÍ

Že je kosmetika zlatý důl, může potvrdit i jedna z nejbohatších osob planety (dle každoročních žebříčků magazínu Forbes) *Liliane Bettencourtová*

(*1922). A to byla jen částečná dědička slavné značky, ne přímá zakladatelka... Když pár let po válce zdělila po svém otci podíl v kosmetickém gigantu L'Oreal, byla jeho hodnota „jen“ pár miliard dolarů – v roce 2009 se její jmění rozrostlo téměř na tři stovky miliard a dodnes je největším podílníkem společnosti (27,5 %). Lilianin otec Eugene Schueller vynalezl v roce 1907 nový způsob barvení vlasů – a tady začíná příběh firmy s původním názvem „Francouzská společnost pro výrobu nezávadných barev na vlasy“.

K průlomové barvě Aural (odtud později nový firemní název), která neničila vlasy a aplikovala se mnohem rychleji než dosud, se postupně přidávaly další pod rukama zručného chemika vzniklé produkty – od šamponů bez mýdla až po opalovací krémy s ochranným filtrem. Ale ani Liliane po převzetí firmy nezapomněla. Přikoupila značky, jako jsou Lancome,

Zděděnou značku dokázala Liliane Bettencourtová (dole uprostřed) ještě rozšířit, a vydělat tak stovky miliard dolarů.

Tvrdá práce a pevné odhodlání. To má Eva Štěpánková (vpravo nahoře) společně s kosmetickou guru Helenou Rubinsteinovou (vpravo dole).

Garnier, Biotherm a další a vytvořila největší světovou kosmetickou firmu.

ESTÉE PO ČESKU

Ne neprávem je nazývána „českou Estée Lauderovou“. Stejně jako její slavná předchůdkyně, i ona začínala „doma na kolenní“ – samoživitelka s malou dcerou využila své zkušenosti z výzkumu v Ústavu lékařské kosmetiky a za pomoci kuchyňského robotu zahájila v roce 1991 výrobu vlastních krémů. Dnes značku Ryor vyhledávají zákaznice ve více než dvaceti zemích světa. A to přitom *Eva Štěpánková* (*1945) začínala se vstupním kapitálem úsměvných 30 tisíc korun a bez obvyklých obřích nákladů na reklamu – vsadila na osobní prezentaci a spokojenost zákazníků. Že je tento „recept“ správný, potvrzují desítky ocenění pro značku i její zakladatelku.

Největší parfém nese ženské jméno

PARFÉM, KTERÝ JE POVAŽOVÁN ZA NEJSLAVNĚJŠÍ NA SVĚTĚ, SICE NENÍ VÝHRADNĚ DÍLEM ŽENY, ALE NESE JEJÍ JMÉNO A BYL JÍ INICIOVÁN. V ROCE 1921 OSLOVILA FRANCOUZSKÁ MÓDNÍ NÁVRHÁŘKA GABRIELLE „COCO“ CHANELOVÁ CHEMIKA ERNESTA BEAUXE, POTOMKA BÝVALÝCH CARSKÝCH PARFUMÉRŮ A ALCHEMISTŮ, ABY PRO NI VYTVOŘIL VŮNI, JEŽ BY ZTĚLESŇOVALA MODERNÍ STYL DVACÁTÝCH LET 20. STOLETÍ. CHANEL ČÍSLO 5 (CHANEL NO. 5) TVOŘÍ KOMPOZICE VÍCE NEŽ OSMDEŠÁTI SLOŽEK, Z NICHŽ VYNIKAJÍ CITRONY, MÝDLO A KVĚTY TŘEŠNÍ – PODLE COCO VŮNĚ, JEŽ JI V DĚTSTVÍ PROVÁZELY V SIROTČINCI CISTERCIÁCKÉHO KLÁŠTERA. NA TEN ODKAZUJE I NÁZVEM SLAVNÉHO PRODUKTU: PĚTKA BYLA COBY MYSTICKÉ ČÍSLO ZTVÁRNĚNA V DLÁŽDĚNÍ CESTY, PO NÍŽ MLADÁ COCO DENNĚ CHODILA DO KLÁŠTERNÍ KAPLE. VĚHLASU PARFÉMU NAPOMOHLA I JEHO ZNAČNÁ OBLIBA MEZI CELEBRITAMI.

Sůl *nad zlato*

Jen co by kamenem dohodil od oblíbeného Salcburku, leží alpské lázeňské městečko Berchtesgaden. Tady už však nejste v Rakousku, nýbrž v Německu – mezi rakouské Alpy se zde totiž vklínil bavorský Berchtesgadenský národní park. Nabízí pohádková zákoutí, čarovné alpské scenerie a křišťálově čisté vodní plochy. A když vás náhodou zastihne nepřízeň počasí, příjemně si tu odpočinete v termálních solných lázních.

Text **Anita Blahušová** Fotografie autorka, **Watzmann Therme a Berchtesgadener Land**

Impozantní silueta
štitu Watzmann
shlíží na městečko
Berchtesgaden.

První, co při příjezdu do Berchtesgadenských Alp vzbudí vaši pozornost, bude zcela jistě silueta štítu Watzmann, který je se svými 2 713 metry třetí nejvyšší horou Německa. Jeho pozoruhodný dvojevrchol bedlivě střeží celý region a samozřejmě se k němu váže také místní legenda: nejvyšším hrotem je samotný král Watzmann, krutý panovník, který zotročoval a týral své poddané, za což byl po zásluze potrestán – zkameněl i s celou svou rodinou. Jeho manželka královna se změnila do podoby menšího vrcholu, zvaného také Malý Watzmann, a několik menších výstupků mezi královskými manželkami představují jejich děti. Pokud se rozhodnete tuto horu zdolat, budete muset podniknout fyzicky náročný dvoudenní výstup, na jehož konci vás však čeká nevídaný pohled na okolní horské velikány a půvabná jezera.

ALPSKÝ KARIBIK

To nejkrásnější z nich, Königssee, vzniklo pohybem ledovcových mas před více než deseti tisíci lety. Uvádí se, že jde o nejčistší jezero v Německu a patří k nejhlubším v Evropě. Aby se jeho vody zachovaly stále v co možná nejlepším stavu, smí hladinu brázdit pouze loď vybavené elektromotorem, veslice nebo šlapadla. Na prohlídku Königssee a jeho okolí si vyhraďte určitě nejméně jeden den. Jezero je obklopeno příkrými skalami, a nedá se tedy obejít celé kolem dokola, většina návštěvníků proto vyplouvá na objížďku jednou z elektroloď kotvicích v malých dřevěných domcích. Místní sice počítají s vysokou návštěvností a u Königssee je vybudováno rozlehlé parkoviště, v plné sezoně ale kapacity náporu turistů nestačují a na lodní lístky se často musí vystát fronta.

Trocha čekání ale stojí za to. Loď vyplouvají po půlhodině, v případě potřeby i častěji, a návštěvník je odměněn pohledem na strmě štítý zrcadlíci se ve smaragdově zelené vodě jezera. Mezi skalami funguje výborně ozvěna, součástí vyjížďky je tedy i drobné zastavení, při němž průvodce krátce zahraje na trubku – a tóny se od příkrých svahů dvojnásobně vrací zpět. V dávných dobách se pro vyvolání podobného efektu používalo výstřelů z děla, a to se pak prý ozvěna ozvala až sedmkrát.

Loď zanedlouho zastavuje u malebného barokního poutního kostela sv. Bartoloměje, kde se můžete občerstvit třeba pstruhem vytaženým přímo z místních vod, a po krátké přestávce pokračuje do kotviště Salet, odkud se vychází pěšky ke zhruba dva kilometry vzdálenému menšímu jezeru Obersee. Jestli Königssee ohromí křišťálovou vodou, pak Obersee místy připomíná průhledné tyrkysově vody Karibiku. Je sice mnohem menší a mělčí než Königssee, ale zážitek z jeho návštěvy je přinejmenším srovnatelný. Cestou kolem Obersee je možné pokračovat až k proslulému vodopádu

Röthbach. Chcete-li Königssee vidět raději z výšky, ideální pohled máte z vrcholu hory Jenner, na kterou se dostanete bez velkých výšlapů lanovkou.

LÁZNĚ POD ALPSKÝMI ŠTÍTY

Samotné město Berchtesgaden má za sebou dlouhou a zajímavou historii, spojenou s těžbou v bohatých nalezištích soli, jimiž je tento region proslulý. Díky tomu si Berchtesgaden podržel po celý středověk velmi významné postavení. Počátkem 17. století dokonce místní obyvatelé vedli takzvanou solnou válku s nedalekým Salcburkem. Bolestnou ránu ale zasadilo městu dvacáté století. Poklidný alpský kout si oblíbil osobně říšský vůdce Adolf Hitler a k padesátým narozeninám mu zde jeho věrní postavili na vrcholu hory Kehlstein tzv. Orlí hnízdo,

Berchtesgaden skrývá mnohá historická zákoutí.

Voda v Obersee je opravdu křišťálově čistá.

Nástupní mola na Königssee zažívají v sezoně nápor turistů.

Kostel sv. Bartoloměje, jedna ze zastávek na okružní plavbě po Königssee.

sídlo přístupné pouze podzemním výtahem. Stavba dodnes stojí a stala se magnetem pro tisíce turistů. Ironií osudu vůdce, který jinak okolí Berchtesgadenu miloval, k tomuto místu nikdy nepřilnul a navštívil jej během života jen několikrát – bál se výšek a trpěl klaustrofobií, nesnesl tudíž jízdu podzemním výtahem v nitru hory, přestože díky motoru pocházejícímu z ponorky trvá pouhých 41 vteřin. Po skončení druhé světové války si v Berchtesgadenu zřídila vojenské rekreační centrum americká armáda. Městu následně trvalo poměrně dlouhou dobu, než se mu podařilo se dozvuků tísnivé minulosti zbavit.

A byla by opravdu škoda Berchtesgadenu minout bez povšimnutí. Hezké horské městečko nad údolím řeky Ache je výborným výchozím bodem pro výlety do okolí. Ve splecích uličkách historického centra

TOP RELAX

Obzvlášť oblíbené jsou masáže solními krystaly.

K solným lázním neodmyslitelně patří nejrůznější druhy saun.

Venkovní bazény lázni
Watzmann Therme.

Sůl je zde také hlavním lákadlem v oblasti lázeňství a wellness. Horské klima se vzduchem prosyceným solí je blahodárné pro léčbu dýchacích a kožních obtíží a slanou vodu tu lázeňští hosté také popíjejí.

naleznete zákoutí tvořená domy s podloubími, jejichž omítky zdobí typické fresky. Obyvatelé přitažlivého koutu Alp pečlivě dodržují tradice, nezřídka tak potkáte místní oblečené v typických kožených kalhotách a dirndlech. K největším místním atrakcím patří také solný důl a solivar. Prohlídka je zde zaměřena na současné dobývání soli a v jejím průběhu se projedete vláčkem, budete sjíždět na skluzavkách nebo se plavit po podzemním solném jezeře.

TERAPIE SOLÍ

Sůl je zde také hlavním lákadlem v oblasti lázeňství a wellness. V samotném Berchtesgadenu se nacházejí termální lázně nazvané po zdejší dominantě: Watzmann Therme. Specialitou je voda nasycená solí neboli, jak zde říkají, „bílým zlatem berchtesgadenského kraje“. Bazény se slanou vodou jsou dva, jeden vnitřní a jeden vnější, relaxovat tedy

můžete přímo pod alpskými štíty. Kromě slaných bazénů tu najdete také plavecké bazény a nejrůznější vodní atrakce, milovníky adrenalinu potěší osmdesát metrů dlouhý tunelový tobogán.

V kombinaci se solnými kúrami jsou oblíbené sauny: návštěvníci si mohou zvolit mezi finskou či bylinkovou saunou, parní lázní, aromatickou místností se stimulačními barvami nebo infračervenou kabinou. Novinkou jsou pak dvě solné kabiny: první, postavená z prosvětlených solných kamenů, pomáhá při teplotě 38 °C redukovat nejrůznější alergie, problémy s nespavostí či bolesti hlavy. Ve druhé, nazvané Solná fontána, je místní termální slaná pramen rozprašován přímo do vzduchu: návštěvníci tak mohou kapičky inhalovat a ulevit svým dýchacím cestám. Ve venkovní alpské zahradě s typickou horskou květenou je k dispozici štolová sauna se stěnami z kamene, připomínající berchtesgadenské solné doly. V saunách

se návštěvníkům nabízí vonné solné, ovocné či medové nálevy, populární jsou také ozdravné kúry a masáže, zejména ty se solnými krystalky.

Další, neméně proslulé solné lázně leží v Bad Raichenhallu, městečku zhruba dvacet kilometrů vzdáleném od Berchtesgadenu. Zdejší horské klima se vzduchem prosyceným solí je blahodárné zejména pro léčbu dýchacích a kožních obtíží a slanou vodu tu lázeňští hosté také popíjejí. Relaxaci a ozdravení se pak můžou věnovat třeba v moderním lázeňském a wellness komplexu Rupertus Therme, schouleném pod horskými velikány. V Bad Raichenhallu se ostatně sůl těží dodnes a město se dokonce pyšní titulem největší dodavatel kuchyňské soli v Německu. Kousek Berchtesgadenských Alp mají tak mnozí z nás přímo na kuchyňském stole. Podívejte se schválně doma na krabičku se solí – s velkou pravděpodobností na ní budete číst: Bad Raichenhaller.

Tipy v okolí

Ubytování

Ti nejnáročnější cestovatelé ocení luxusní pětihvězdičkový InterContinental Berchtesgaden Resort. Hotel nabízí vnitřní i venkovní bazén, golfové hřiště, rozličné wellness procedury a jako třešničku na dortu vám umožní dokonale zklidnění mysli ve speciální meditační místnosti. Mile nostalgickou atmosférou dýchá hotel Vier Jahreszeiten umístěný v těsné blízkosti centra města. Do oken apartmánu vám bude nahlížet majestátní Watzmann a u snídaně potěší místní med a marmeláda. Pro ty, kdo chtějí být blíž přírodě, je tu Gästehaus Frauendorf. Díky báječnému servisu a příjemnému

rodinnému klimatu si tu bezvadně odpočnete, jen pozor, abyste vzhledem k úchvatnému výhledu na zasněžené štíty nestrávil celou dovolenou na balkoně.

Projížďka po Königssee

Okružní jízda po osm kilometrů dlouhém křišťálově čistém jezeře je

nezapomenutelným zážitkem. Zpáteční jízdenka do Saletu, kotviště, ze kterého se dá dojít k nedalekému Obersee, stojí 16,90 eur. Lodě vyjíždějí po 15–30 minutách a provoz je celoroční, jezero totiž zamrzá jen zhruba jednou za deset let.

Via Alpina

Oblastí Berchtesgadenských Alp prochází mezinárodní alpská turistická cesta Via Alpina, síť pěti dálkových treků, které vedou různými regiony. Více než 350 individuálně označených tras umožňuje každému naplánovat si vlastní cestu podle zájmů a kondice. Via Alpina startuje ve Slovinsku a končí na plátech v Monaku.

Orlí hnízdo

Orlí hnízdo ční ve výšce 1 834 metry nad mořem na vrcholku hory Kehlstein. Aby se stihly vůdcovy padésáté narozeniny, trvala stavba i s nezbytnou silnicí pouhých třináct měsíců. Budova s pozoruhodným výhledem byla původně míněna jako jakási čajovna a dnes slouží jako vyhlídková restaurace. České návštěvníky jistě zaujme, že právě zde zakázal Hitler ministru propagandy Goebbelsovi styky s herečkou Lídou Baarovou. Pozor: budova je pro návštěvníky otevřena až zhruba od poloviny května, přesněji od chvíle, kdy roztaje sněhová pokrývka.

Sezonní menu

Text **Pavlaína Zelníčková**
Fotografie **archiv**

Česká škola 21. století

Jak je důležité, aby čeští studenti měli kvalitní vzdělání, vědí nejlépe podnikatelé a ředitelé firem, kteří se potýkají s nedostatkem kvalifikovaných pracovníků. Lidé z podnikatelského prostředí se tak stále častěji snaží zapojovat do reforem českého školství. Nadace Depositum Bonum, zřízená Českou spořitelnou za účelem podpory vzdělávání technických a přírodovědných oborů, proto společně s Erste Corporate Banking pořádá 16. října 2014 druhý ročník konference Česká škola 21. století, na níž se potká stovka zástupců firem a vzdělávacích institucí. Účastníci budou na workshopech pod vedením mediátorů řešit konkrétní možnosti spolupráce jednotlivých subjektů. O propojování firem a škol také promluví zahraniční řečníci.

16. října; www.nadacedb.cz

Festival sklizně v zahradách Botanicus

Kde lépe vychutnat podzim než pod širým nebem? Třeba v zahradách společnosti Botanicus v Ostré u Lysé nad Labem. Jejich rozčlenění podle jednotlivých tematických okruhů vytváří na rozloze třiceti hektarů systém vzájemně propojených produkčních a okrasných ploch. Můžete tu ochutnat pokrmy z čerstvě sklizené zeleniny nebo se jen tak procházet podzimem zbarvenými záhony, loukami a sady. A právě tady – a také v přílehlém Centru řemesel, v němž si

můžete připomenout profese, na něž se už pomalu zapomnělo – vyvrcholí úrodný podzim Festivalem sklizně. Kejkliři, žongléři, divadelní soubor Koňmo či soubor středověké hudby zpestří prezentaci starobylých řemesel a ochutnávky sezonních jídel připravených z darů bylinných zahrad Botanicus.

27. září; Ostrá, Lysá nad Labem

209. výročí bitvy u Slavkova

Slavkovské bojiště chystá na poslední listopadový víkend tradiční vzpomínkové a pietní akce k připomínce slavné bitvy tří císařů. Ty letošní zahájí tradiční koncert 27. listopadu a o následujícím víkendu se mohou návštěvníci z tuzemska i zahraničí v rámci celého Slavkovského bojiště těšit na bohatý program: od výstav, koncertů, představení přes řemeslný jarmark a předvánoční trh až po kostýmované prohlídky slavkovského zámku se samotným Napoleonem a slavnostní ohňostroj. Nejočekávanějším bodem programu pak bude rekonstrukce legendární bitvy pod kopcem Santon u Tvarožné – bojových střetů i ukázky polního ležení se i letos zúčastní stovky nadšenců v dobových uniformách a kostýmech.

28.–30. listopadu

Designblok pošestnácté

Mezinárodní přehlídka Designblok je největší střeoevropskou prezentací novinek ze světa designu. Česká spořitelna zahájila spolupráci v roce 2003, generálním partnerem bude letos již popáté Erste Premier. Tématem šestnáctého ročníku je dětství. Hlavními výstavními prostorami budou letos dvě nová Superstudia: první, v secesním Grand Hotelu Evropa na Václavském náměstí, je určeno pro prezentaci novinek českých a mezinárodních výrobců, druhé je situováno do prostor bývalé ZŠ v Mikulandské ulici. Zde bude umístěna hlavní tematická výstava Designbloku, koncipovaná jako hra, již mohou hrát dospělí i děti, návštěvníci i designéři, kteří ještě nezapomněli, jaké to

je být dítětem. Mimoto budou otevřeny Art House v Colloredo-Mansfeldském paláci, Openstudio v Domě U Minuty na Staroměstském náměstí a ochuzeni nebudou ani milovníci módy – přehlídky v rámci Designblok Fashion Weeku opět proběhnou v prostředí barokního kostela Svatého Šimona a Judy. V Superstudiu Evropa bude letos poprvé hostům k dispozici v prostorách bývalé secesní francouzské restaurace Erste Premier Lounge, kde se mohou klienti připojit k wi-fi, zdarma osvěžit nápoji a získat podrobné informace o programu celého Designbloku.

7.–12. října; www.designblok.cz

Velká pardubická 2014

Nejstarší a nejtěžší kontinentální steeplechase cross country, při níž na koně a jejich jezdce čeká 31 překážek včetně slavného Taxisova příkopu, letos vstupuje již do 124. ročníku. Uvidíme, zda letos padne rychlostní rekord, jež od roku 2008 drží Josef Bartoš s klisnou Sixteen, která dosud jako jediná dokázala závod zajet pod devět minut. Kdo ale nebude letos překonán určitě, je nejúspěšnější jezdec Velké pardubické v celé její historii – Josef Váňa. Leda by k dosavadním osmi vítězstvím přidal deváté. I on se totiž s Tiunenem chystá na kvalifikační závod. Tak jestli uspějí, můžete jemu a jeho věrnému a úspěšnému 13letému hnědákovu držet 12. října na pardubickém závodisti palce, pardon, kopyta. 12. října; www.vpcp.cz

Kulturní tipy

Text **Pavína Zelníčková**
Fotografie **archiv**

Noc divadel 2014

Komponovaný večer Noc divadel (European Theatre Night) se koná každoročně třetí listopadovou sobotu v řadě evropských zemí současně. Letos proběhne v deseti státech a podruhé otevřou své prostory také česká divadla – se zastřešujícím tématem Rok české hudby. Během večerních a nočních hodin připraví stovka souborů ve více než třiceti městech pro diváky různorodý program: představení pro děti i pro dospělé, autorská čtení, workshopy a semináře, koncerty, projekce filmů a inscenací, prohlídky zákulisí a mnoho dalších nejen divadelních zážitků. V Brně, Praze a Ostravě dokonce některé soubory část svého programu navzájem propojí. Koordinátorem projektu je Institut umění – Divadelní ústav, který ve svém sídle v Celetné ulici zřídil informační centrum, a celá budova se rovněž na noc otevře veřejnosti. Podrobnosti o programu a zapojených souborech najdete na www.nocdivadel.cz.

15. listopadu

Akce letos proběhne v deseti státech a podruhé otevřou své prostory také česká divadla – se zastřešujícím tématem Rok české hudby.

Do Prahy se vydává plejáda hvězd – sopranistka **Diana Damrauová**, mezzosopranistka **Cecilia Bartoliová** či tenorista **Juan Diego Flórez**.

Jedinečné hlasy podzimní Prahy

Že hudba spojuje, mohou potvrdit německá sopranistka Diana Damrauová a její manžel, francouzský basbarytonista Nicolas Testé. Diana pokořila prkna Vídeňské státní opery, newyorské Metropolitní opery, londýnské Covent Garden i La Scaly v Miláně, Nicolas postupně dobývá největší operní scény od Vídně po La Scalu. Jejich společné vystoupení, v Praze úplně první, s PKF – Prague Philharmonia pod taktovkou Ľukasze Borowicze, si můžete přijít poslechnout 19. října do Smetanovy síně Obecního domu. To Cecilia Bartoliová se do Prahy vydává už počtvrté. Fenomenální koloraturní mezzosopranistka představí árie z oper, jež přední evropští skladatelé vytvořili pro tři výjimečné ruské panovnice 18. století: Annu Ivanovnu, Alžbětu I. Petrovnu a Kateřinu II. Velikou. Dlouho ukryté hudební skvosty s ní na dobové nástroje nastudoval švýcarský soubor I Barocchisti a v rámci velkého evropského turné s nimi vystoupí i v Praze – 24. listopadu v Dvořákově síni pražského Rudolfa. A abychom skóre pohlaví plně vyrovnali, dáváme tip ještě na jeden výjimečný mužský hlas. Podruhé Smetanova síň Obecního domu, podruhé PKF – Prague Philharmonia, ale tentokrát jedna z nezářivějších světových operních hvězd, tenorista Juan Diego Flórez. V rámci svého evropského turné L'Amour vystoupí 22. prosince tento uhrančivý Peruánec společně s klavíristou Vincenzem Scalerou na fascinujícím večeru plném francouzských operních árií.

www.nachtigallartists.cz

Andy Warhol: I'm OK

Jako by americko-slovenská pop-artová ikona nedala českým galeristům spát. Po úspěšné loňské výstavě v Alšově jihočeské galerii můžete posoudit tvorbu Andyho Warhola v prostorách renesančního paláce U Bílého jednorožce na Staroměstském náměstí. Do prosince totiž ve zde sídlící Gallery Of Art Prague potrvá expozice nazvaná „Andy Warhol – I'm OK“. Její záběr je vsukutku široký: od klasických děl, jako jsou Mao, Marilyn Monroe či Campbellovy polévkové plechovky, až po nádherné ručně kolorované Flowers (Květiny). Za zmínku stojí slavná Kráva (Cow) vytištěná na tapetovém papíře nebo sbírka 25 kusů litografií Láská je růžová sušenka. Vystaven bude i výtvarníkův palubní lístek SAS Passenger Ticket či sbírka obalů LP, které navrhl, včetně slavné desky Andy Warhol's Velvet Underground featuring Nico. Součástí expozice je i sítotisková dílna ve stylu Factory, kde si můžete sami vyzkoušet, jak to ten Andy asi dělal... A proč se výstava jmenuje I'm OK? Touto frází prý vždy Warhol začínal text na pohlednicích, které z cest po světě posílal své matce.

do 31. prosince; Praha

© UPM

Secese – Vitální umění 1900

Dlouhodobá expozice v pražském Obecním domě představuje výběr toho nejlepšího z české a evropské secese ze sbírek Uměleckoprůmyslového muzea v Praze: mistrovské práce dekorativního umění ze slavné Světové výstavy v Paříži 1900, vlivy dobových ideových proudů, obdivuhodné inovace secesního skla a keramiky i díla dokumentující proměny životního stylu, které se odrazily ve ztvárnění obytného interiéru, plakátové reklamě i v dobové módě. Najdete tu tvorbu Henriho de Toulouse-Lautreca, Alfonse Muchy, Gustava Klimta, Leopolda Bauera či Jana Kotěry, ale i proslulých dílen Tiffany, Daum, Gallé a dalších. Výstava „Secese – Vitální umění 1900“ nahlíží na secesi odlišně, než jak bývá obvykle prezentována. Představuje ji jako umělecký proud, který usiloval o úzké propojení s životní každodenností a směřoval ke „zmnožení a stupňování života“. Moderní technologie vás navíc spojí i s expozicemi dalších evropských institucí nebo nabídnou 3D skeny artefaktů vzniklé v rámci evropského projektu Partage Plus.

Praha, Obecní dům

Žena a její svět v období první republiky

První republika byla obdobím, kdy se ženy začaly pozvolna stavět ve vzdělání, možnostech vykonávání zaměstnání i ve společenském životě na roveň mužům. Ovšem jejich stále nezastupitelné místo bylo v rodině, především v péči o děti a ve vedení domácnosti. Oba póly života žen v těchto časech představuje dlouhodobá výstava „Žena a její svět v době první republiky“ v Muzeu T. G. Masaryka v Lánech. Návštěvníci mohou nahlédnout do interiéru tehdejší ložnice, dívčího pokoje či kuchyňského koutu. Dobovou náladu podtrhují interiérové textilie, kuchyňské nádobí a spousta dokumentů a sbírkových předmětů z oblasti módy, kosmetiky a kadeřnických salonů. Opomenuty nezůstaly ani ukázky související se zapojováním žen do veřejného dění – od umění přes sportovní úspěchy až po činnost politickou, spolky a podnikání. Výstavu můžete navštívit minimálně do příštího roku.

www.muzeumtgm.cz

© Muzeum TGM Rakovník

Vedle expozice dobových interiérů můžete vidět například originální klobouček dr. Alice Masarykové.

Těžiště multimediální expozice věnované životu a dílu Soni Červené se soustřeďuje na její celoživotní uměleckou dráhu.

Soňa Červená – Tím vším jsem žila

Pokud vás zaujaly osudy Soni Červené, jejíž portrét jsme představili v minulém čísle Lady In, navštivte v říjnu pražskou Novoměstskou radnici. V jejich výstavních prostorách na vás čeká multimediální expozice věnovaná této jedinečné operní pěvkyni, herečce a zcela mimořádné osobnosti české i světové kultury. Základní osu jejího životního a uměleckého příběhu budou tvořit unikátní dokumenty z předních evropských a amerických scén, přes sto archivních fotografií ve výstavním formátu, audiozáznamy oper, muzikálů, melodramat a filmů a velkoplošné videoprojekce z dokumentů o životě umělkyně, natočených Českou televizí. Vystaveny budou i jevištní rekvizity, kostýmy a osobní předměty Soni Červené.

2.–31. října; Praha, Novoměstská radnice

Předpremiéry novinek, ale i oceňovanou „klasiku“ – to a mnohem víc nabídne Festival francouzského filmu.

Festival francouzského filmu

Festival vznikl v roce 1996 z iniciativy Francouzského velvyslanectví a organizace Unifrance, jež podporuje šíření francouzské kinematografie v zahraničí. Program již 17. ročníku nabídne jak filmy, které sbírají nejprestižnější světová ocenění, tak krátkometrážní snímky talentovaných začínajících umělců. Žánrově bude obsažena celá současná francouzská filmová produkce: od dramatu přes romantiku a milostné příběhy až po dokumentární tvorbu. Festival je zároveň dobrou příležitostí při některé z předpremiér vidět dříve než ostatní snímky, které teprve distributoři uvedou do českých kin.

19.–26. listopadu; Praha, Brno, České Budějovice, Hradec Králové, Ostrava

Finanční gramotnost

Jaký je stav finanční gramotnosti české veřejnosti? Proč nestačí vychovávat v tomto směru jen dospělí, ale je třeba zapojit do finančního vzdělávání už i děti? Nejen na tyto otázky jsme se zeptali **Kláry Gajduškové**, ředitelky úseku komunikace a CSR České spořitelny.

Text **Věra Tůmová** Fotografie **Radovan Šubín**

O finanční gramotnosti se dnes u nás učí už i děti v nejnižších třídách základních škol. K čemu je to podle vás dobré?

Je to potřeba pro porozumění obecným pravidlům, jak zacházet s financemi. Už v útlém věku je pro děti užitečné, když rozumějí některým základním pojmům – naučí se tím i určité míře zodpovědnosti a tak podobně. Platí přece: Co se v mládí naučíš... A v neposlední řadě také děti brzy pochopí, že jsou věci, které za peníze pořídit nelze.

A jak myslíte, že se finanční gramotnost Čechů změnila za poslední roky?

Podle našich průzkumů se zdá, že se stále více rozevírají nůžky mezi lidmi, kteří mají znalosti, a těmi, kteří je nemají. Jinými slovy, ti vzdělanější se vzdělávají dál, cítí potřebu načerpat další informace. Zatímco

ti, kteří jsou neinformovaní, v neinformovanosti setrvávají.

Proč se tématu finanční gramotnosti a dluhových pastí věnuje i tak velká banka jako Česká spořitelna, když sama nabízí služby osobních a privátních poradců, kteří by měli klientům kvalifikovaně radit?

To má dva důvody. Ten první je, že nám to prostě připadá zcela přirozené. Není to žádná nadstavba nebo něco „navíc“. Prostě chceme lidem pomoci, aby financím lépe rozuměli. Druhým důvodem je, že vzdělanější a dobře informovaný klient se také dokáže správněji rozhodovat, lépe rozumí tomu, co je pro něj vhodné a užitečné. A je tudíž i spokojenější.

V jakých konkrétních projektech se tedy věnujete zvyšování finanční gramotnosti obyvatel ČR?

Vlajkovou lodí našich aktivit kolem finanční gramotnosti je program „Dnešní finanční svět“, který realizujeme s Terra Klubem, o. p. s. Jde o komplexní výukový nástroj pro školy i veřejnost. V rámci programu jsme vydali brožuru pro dospělé a dvě učebnice pro základní a střední školy. Obě mají doložku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR a školy je hojně využívají ve výuce. Součástí programu je také desková hra „Finanční svoboda“, která učí na školách finanční gramotnost zážitkovou a sebezkušenostní formou. Podporu celému programu poskytuje web www.dnesnifinancnisvet.cz.

V minulosti jsme také natočili dva seriály: „Nebojte se bankovnictví“ a „Aby dluhy nebolely“. Vysílala je Česká televize a oba byly velmi oblíbené díky krátkým trefným videím zaměřeným vždy na určitý problém.

Letos na jaře skončila nesmírně úspěšná interaktivní výstava pro děti, kterou jsme pořádali spolu s Muzeem hl. m. Prahy. Jmenovala se „Peníze, nebo život“ a byla určena nižším ročníkům základních škol; vidělo ji na 35 tisíc dětí. Pro starší spoluobčany připravujeme každoročně spolu s Nadačním fondem manželů Klausových v rámci projektu „Senioři komunikují“ sérii seminářů pořádaných v různých regionech, zaměřených na to, jak zacházet s internetbankingem a platebními kartami.

Finanční vzdělávání má ale přesah i do dalších oblastí. Třeba i Dámský investiční klub je způsobem

vzdělávání. Užitečné informace ze světa financí poskytuje také naše Investiční centrum (www.investicnicentrum.cz), případně Investiční web (www.investicniweb.cz). A pochopitelně formou vzdělávání je i finanční poradenství, které poskytují naši osobní bankéři.

Kolika lidí se tyto projekty na zlepšování finanční gramotnosti týkají a jak velká část z nich si své povědomí o financích opravdu zvýší?

Když vezmu všechny projekty, které děláme, tak jsou to řádově stovky tisíc lidí. Nejvyšší dopad mají pochopitelně aktivity cílené na děti a studenty, protože pro ně je výuka finanční gramotnosti ve škole povinná. Navíc je obecně známo, že čím dříve se člověk některé dovednosti osvojí, tím dříve se pro něj stávají automatickými. My to vidíme v praxi. Například, když s dětmi hrajeme hru „Finanční svoboda“, chyby, které dělají během prvního kola, už v dalším opakují jen minimálně a ke konci dvou denního programu dosahují vytyčených cílů bez sebemenších problémů.

Nakolik jste se inspirovali u tohoto tématu v zahraničí? A pokud vůbec, kterými projekty konkrétně?

Projekty většinou vytváříme na míru českým podmínkám, ale sledujeme i výukové metody, jež se osvědčily ve světě. Ale funguje to i naopak. Zajímavý je právě příklad hry „Finanční svoboda“, kterou vyvinula poradenská a vzdělávací firma KFP na základě zkušeností rodin v Česku, a přesto byla úspěšně implementována na vybraných středních, ale i vysokých školách v USA.

A třeba výstava „Peníze, nebo život“ byla projektem naší rakouské matky Erste Group a před Prahou byla uvedena v Bratislavě, Bukurešti a Vídní. Od nás se pak stěhovala do Bělehradu.

Jakým způsobem se bude podle vás dál vyvíjet finanční gramotnost u nás i ve světě?

Obávám se, že se trend rozevírání nůžek v informovanosti o financích bude ještě pár let dále prohlubovat. Na druhou stranu, děti mají nyní přístup k finančnímu vzdělávání přímo ve školách, a tak je šance, že brzy doroste generace, která už bude mít finanční svět pod kůží.

HOTEL IMPERIAL

Spa & Health Club

Tešíme se na Vás...

...užijte si špičkovou kvalitu
léčebných a wellness programů
hotelu Imperial v Karlových Varech

Hotel Imperial****superior • Libušina 1212/18, 360 01 Karlovy Vary •
e-mail: reservation@spa-hotel-imperial.cz • tel.: +420 353 203 113 •
www.spa-hotel-imperial.cz/lady

Stylový hostitel od roku 1912

OSLIVIVÝ DESIGN, V.I.P. VÝBAVA

**PEUGEOT 208
STYLE**
S EXKLUZIVNÍ VÝBAVOU

247 500,-*

5 LET*
ZNAČKOVÉ
ZÁRUKY

PEUGEOT DOPORUČUJE TOTAL PEUGEOT FINANCE

Peugeot 208, 1.2 PureTech 82 k MAN5; spotřeba: (l/100 km) 5,5/3,9/4,5; emise: CO₂ (g/km) 128/90/104.

***Cena 247 500 Kč a prodloužená záruka na 5 let/60 000 km platí při využití financování PEUGEOT FINANCE.** Příklad financování: pořizovací cena 247 500 Kč s již započteným bonusem 20 000 Kč, akontace 99 000 Kč (40%), výše úvěru 148 500 Kč, celkové náklady úvěru 198 216 Kč, měsíční splátka 5 506 Kč na 36 měsíců, úrok p. a. 19,84 % a RPSN 21,24 %. Veškeré ceny jsou bez pojištění. Tento příklad je orientační a jednotlivé parametry úvěru se mohou lišit. Prodloužená záruka se skládá z běžné 2leté záruky a následně ze záruky plynoucí ze servisní smlouvy Optiway Garantie na další 3 roky/do najetí 60 000 km. Foto je pouze ilustrativní.

Pořídte si nový Peugeot 208 STYLE s bohatou výbavou. Oproti výbavě ACTIVE získáte navíc kožený volant, dekory Style, 15" hliníková kola a zatmavená zadní skla. **Při využití financování PEUGEOT FINANCE může být nový Peugeot 208 STYLE váš již za 247 500 Kč a navíc s prodlouženou zárukou na 5 let / 60 000 km.**

PEUGEOT 208 STYLE

